ISSN 0206—4529

Азәрбајчан Совет Сосиалист Республикасы Али Советинин

МӘЈЛИС ЈАЧЫБЫ

27 илдир чыхыр

№ 3—4 (665—666)

Феврал 1984-чү ил

АЗӘРБАЈЧАН ССР АЛИ СОВЕТИНИН НӘШРИ БАКЫ

Бүтүн өлкәләрин пролетарлары, бирләшин!

Азәрбајҹан ССР Али Советинин

М Ә ' Л У М А Т Ы

№ 3—4 (665—666) Феврал 1984-мү ил 27 ИЛДИР ЧЫХЫР

10899

М Ү Н Д Ә Р И Ҹ А Т

БИРИНЧИ БӨЛМӘ

28. Мәһкумлара ислаһ-әмәк тә'сири тәдбирләри илә бағлы олмајан чинајәт чәзаларының Азәрбајҹан ССР-дә ичрасы гајдасы вә шәртләри һаггында Әсаснамәнин тәсдиг едилмәси барәсиндә Азәрбајҹан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј''әтинин Фәрманы.
29. Азәрбајҹан ССР Чинајәт мәчәлләсинә дәјишиклик вә әлавәләр едилмәси һаггында Азәрбајҹан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәрманы.
30. Азәрбајҹан ССР Чинајәт мәчәлләсинә вә Азәрбајҹан ССР Чинајәт-просессуал мәчәлләсинә дәјишикликләр едилмәси һаггында Азәрбајҹан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәрманы.
31. «Азәрбајҹан ССР-ин тәбиәтини горумаг һаггында» Азәрбајҹан ССР Ганунуна дәјишиклик вә әлавәләр едилмәси һаггында Азәрбајҹан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәрманы.

ИКИНЧИ БӨЛМӘ

32. А. Ә. Зүлфүгаров јолдашын Азәрбајҹан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәхри фәрманы илә тәлтиф едилмәси һаггында Азәрбајҹан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәрманы.
33. Н. һ. Сәлимов јолдашын Азәрбајҹан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәхри фәрманы илә тәлтиф едилмәси һаггында Азәрбајҹан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәрманы.
34. Ф. А. Шәрифова јолдашын Азәрбајҹан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәхри фәрманы илә тәлтиф едилмәси һаггында Азәрбајҹан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәрманы.
35. С. Ә. Рзајев јолдашын Азәрбајҹан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәхри фәрманы илә тәлтиф едилмәси һаггында Азәрбајҹан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәрманы.
36. Ш. Х. Фәрзәлијев јолдашын Азәрбајҹан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәхри фәрманы илә тәлтиф едилмәси һаггында Азәрбајҹан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәрманы.
37. Ч. М. Гәрјағды јолдашын Азәрбајҹан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәхри фәрманы илә тәлтиф едилмәси һаггында Азәрбајҹан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәрманы.
38. Ф. Д. Кудашкин јолдашын Азәрбајҹан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәхри фәрманы илә тәлтиф едилмәси һаггында Азәрбајҹан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәрманы.
39. Е. М. Гафарова јолдашын Азәрбајҹан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәхри фәрманы илә тәлтиф едилмәси һаггында Азәрбајҹан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәрманы.

M.F.Axundov adına
Azərbaycan Milli
Kitabxanası

БИРИНЧИ БӨЛМӘ

28 Мәһкумлара ислаһ-әмәк тә'сири тәдбирләри илә бағлы олмајан чинајәт чәзаларының Азәрбајчан ССР-дә ичрасы гајдасы вә шәртләри һаггында Әсаснамәнин тәсдиг едилмәси барәсиндә

АЗӘРБАЈЧАН ССР АЛИ СОВЕТИ РӘЈАСӘТ ҺЕЈ'ӘТИНИН ФӘРМАНЫ

«Мәһкумлара ислаһ-әмәк тә'сири тәдбирләри илә бағлы олмајан чинајәт чәзаларының ичрасы гајдасы вә шәртләри һаггында Әсаснамәнин тәсдиг едилмәси барәсиндә» ССРИ Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин 1983-чү ил 15 март тарихли Фәрманына ујғун олараг Азәрбајчан ССР Али Советинин Рәјасәт Һеј'әти **гәрара алыр:**

Мәһкумлара ислаһ-әмәк тә'сири тәдбирләри илә бағлы олмајан чинајәт чәзаларының Азәрбајчан ССР-дә ичрасы гајдасы вә шәртләри һаггында Әсаснамә тәсдиг едилсин.

Азәрбајчан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин сәдри Г. ХӘЛИЛОВ

Азәрбајчан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин катиби Р. ГАЗЫЈЕВА.

Бакы шәһәри, 1 феврал 1984-чү ил.
№ 1618—X.

Азәрбајчан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин 1984-чү ил 1 феврал тарихли 1618—X нөмрәли Фәрманы илә тәсдиг едилмишдир.

МӘҺКУМЛАРА ИСЛАҺ-ӘМӘК ТӘ'СИРИ ТӘДБИРЛӘРИ ИЛӘ БАҒЛЫ ОЛМАЈАН ЧИНАЈӘТ ЧӘЗАЛАРЫНЫН АЗӘРБАЈЧАН ССР-дә ИЧРАСЫ ГАЈДАСЫ ВӘ ШӘРТЛӘРИ ҺАГГЫНДА

Ә С А С Н А М Ә

I ф ә с и л

ҮМУМИ ГАЈДАЛАР

Маддә 1. Мәһкумлара ислаһ-әмәк тә'сири тәдбирләри илә бағлы олмајан чәзаларын ичрасы һаггында ганунверичилик

ССР Иттифагынын вә мүттәфиг республикаларын ислаһ-әмәк ганунверичилији Әсасларына ујғун олараг мәһкумлара ислаһ-әмәк тә'сири тәдбирләри илә бағлы олмајан чинајәт чәзаларынын ичрасы гајдасы вә шәртләри ССР Иттифагы ганунверичилији вә Азәрбајчан ССР ганунверичилији илә мүәјјән едилир.

Мүәјјән вәзифәләри тутмаг вә ја мүәјјән фәалијјәтлә мәшғул олмаг һүгугундан мәһруметмә, вәзифәдән азадетмә, чәримә, ичтимаи мәзәммәт, әмлак мүсадирәси, һәрби вә ја хүсуси аддан мәһруметмә, валидејнлик һүгугларындан мәһруметмә нөвүндә чәзаларын ичрасы гајдасы вә шәртләри бу Әсаснамә илә мүәјјән едилир.

Маддә 2. **Чәзанын ичрасынын әсасы**

Бу Әсаснамәнин 1-чи маддәсиндә садаланан чәзаларын ичрасы үчүн әсас мәһкәмәнин гануни гүввәјә минмиш һөкмүдүр.

Маддә 3. **Мәһкумларын һүгуги вәзијјәти**

Бу Әсаснамәнин 1-чи маддәсиндә садаланан чәзалара мәһкум едилмиш шәхсләр ганунверичиликдә мәһкумлар үчүн нәзәрдә тутулан, һабелә мәһкәмә һөкмүндән вә һәмин чәза нөвүнүн ичрасы үчүн ганунла мүәјјән едилмиш гајдадан ирәли кәлән мәһдудијјәтләрлә, ганунверичиликдә ССРИ вәтәндашлары үчүн мүәјјән едилмиш вәзифәләри дашыјыр вә һүгуглардан истифадә едирләр.

Мәһкумлара ислаһ-әмәк тә'сири тәдбирләри илә бағлы олмајан чинајәт чәзаларынын ичрасы гајдасы вә шәртләри һаггында ССРИ Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин 1983-чү ил 15 март тарихли Фәрманы илә тәсдиг едилмиш Әсаснамәнин 3-чү маддәсинә ујғун олараг ССРИ-дә бу Әсаснамәнин 1-чи маддәсиндә садаланан чәзалара мәһкум едилмиш харичи вәтәндашларын вә вәтәндашлығы олмајан шәхсләрин һүгуги вәзијјәти, ганунверичиликдә мәһкумлар үчүн нәзәрдә тутулан, һабелә мәһкәмә һөкмүндән вә һәмин чәза нөвүнүн ичрасы үчүн ганунла мүәјјән едилмиш гајдадан ирәли кәлән мәһдудијјәтләрлә, һәмин шәхсләрин ССРИ-дә олдугларысүддәтдә һүгугларыны вә вәзифәләрини мүәјјән едән ССР Иттифагы ганунверичилији илә мүәјјән едилир.

Маддә 4. **Чәзанын ичрасы үзәриндә прокурор нәзарәти**

Бу Әсаснамәнин 1-чи маддәсиндә садаланан чәзаларын ичрасы заманы ганунлара риајәт едилмәсинә нәзарәт «ССРИ прокурорлуғу һаггында» ССРИ Ганунуна ујғун олараг ССРИ Баш прокурору, она табе олан Азәрбајчан ССР Прокурору вә ашағы прокурорлар тәрәфиндән һәјата кечирилир.

II ф ә с и л

МҮӘЈЈӘН ВӘЗИФӘЛӘРИ ТУТМАГ ВӘ ЈА МҮӘЈЈӘН ФӘАЛИЈЈӘТЛӘ МӘШҒУЛ ОЛМАГ ҺҮГУГУНДАН МӘҺРУМЕТМӘ НӨВҮНДӘ ЧӘЗАНЫН ИЧРАСЫ ГАЈДАСЫ ВӘ ШӘРТЛӘРИ

Маддә 5. Мүәјјән вәзифәләри тутмаг вә ја мүәјјән фәалијјәтлә мәшғул олмаг һүгугундан мәһруметмә һаггында һөкмүн ичраја јөнәлдилмәси

Мүәјјән вәзифәләри тутмаг вә ја мүәјјән фәалијјәтлә мәшғул олмаг һүгугундан мәһруметмә әсас чәза кими, јахуд азадлыгдан мәһруметмә илә бағлы олмајан чәзаја әлавә кими тә'јин едилдикдә, һабелә шәрти мәһкум олунмуш, јахуд һөкмүн ичрасы тә'хирә салынмагла мәһкум олунмуш шәхс барәсиндә тә'јин едилдикдә, әкәр бу һалда әлавә чәзанын ичрасы тә'хирә салынмамышдырса, мәһкәмә гануни гүввәјә минмиш һөкмүн сүрәтини ичра едилмәк үчүн мәһкумун ишләдији мүәссисәјә, идарәјә, тәшкилатын мүдиријјәтинә, һабелә бу Әсаснамәнин 8-чи

маддәсинә уйғун олараг көстәрилән чәза тәдбиринин ичрасына нәзарәт едилмәси үчүн мәһкумун јашадығы јерин дахили ишләр органына көндәрир.

Мүәјјән вәзифәләри тутмаг вә ја мүәјјән фәалиҹјәтлә мәшғул олмаг һүгугундан мәһрумәтмә азадлыгдан мәһрум олунмаға әлавә чәза кими тә'јин едилдикдә ислаһ-әмәк мүәссисәсинин мүдириҹјәти әсас чәза мүддәти гуртардыгдан сонра, јахуд мәһкумун вахтындан әввәл шәрти азад едилдији вә ја чәзанын даһа јүнкүл чәза илә әвәз едилдији һалларда һөкмүн сурәтини мәһкумун јашадығы јерин дахили ишләр органына көндәрир.

Әкәр мүәјјән вәзифәләри тутмаг вә ја мүәјјән фәалиҹјәтлә мәшғул олмаг һүгугундан мәһрумәтмә әмәјә мәчбури чәлб едилмәклә азадлыгдан шәрти мәһрум едилмиш вә ја әмәјә мәчбури чәлб едилмәклә азадлыгдан мәһрумәтмә јерләриндән шәрти азад едилмиш шәхсә әлавә чәза кими тә'јин едилмишсә, һөкмүн ичрасына бахан орган әмәјә мәчбури чәлбетмә мүддәти гуртардыгдан сонра, көстәрилән чәза ичра едилмәмишдирсә, һөкмүн сурәтини мәһкумун јашадығы јерин дахили ишләр органына көндәрир.

Маддә 6. **Мүәјјән вәзифәләри тутмаг вә ја мүәјјән фәалиҹјәтлә мәшғул олмаг һүгугундан мәһрумәтмә һаггында һөкмләрин ичрасы саһәсиндә мүәссисәләрин, идарәләрин вә тәшкилатларын мүдириҹјәтинин вәзифәләри**

Мәһкумун ишләдији мүәссисәнин, идарәнин, тәшкилатын мүдириҹјәти һөкмүн сурәтинин алындығы күндән сонра бир күндән кеч олмајараг, ишләдији вәзифәни тутмаг вә ја һәмин фәалиҹјәтлә мәшғул олмаг һүгугундан мәһрум едилмиш мәһкумла әмәк мүгавиләсинә әмәк ганунвериҹилиҹиндә нәзәрдә тутулмуш гајдада хитам верир вә мәһкәмәнин һөкмүнә там уйғун олараг мәһкумун әмәк китабчасына онун һансы әсасла, һансы мүддәтә вә һансы вәзифәләри тутмаг һүгугундан мәһрум едилмәси вә ја һансы фәалиҹјәт нөвү илә мәшғул олмаг һүгугундан мәһрум едилмәси барәдә гејд едир. Һөкмү чыхармыш мәһкәмәјә вә көстәрилән чәза тәдбирләринин ичрасына нәзарәт едән мүвафиг дахили ишләр органына бу барәдә дәрһал мә'лумат верилир.

Мүәјјән вәзифәни тутмаг вә ја мүәјјән фәалиҹјәтлә мәшғул олмаг һүгугундан мәһрум едилмәјә мәһкум олунмуш шәхс ишә кирәркән онун әмәк китабчасында мүвафиг гејд олмадыгда мүәссисәнин, идарәнин, тәшкилатын мүдириҹјәти бу чәза тәдбиринин ичрасына нәзарәт едән дахили ишләр органынын тәгдиматы илә мәһкәмәнин һөкмүнә там уйғун олараг һәмин шәхсин әмәк китабчасында онун һансы әсасла, һансы мүддәтә вә һансы вәзифәләри тутмаг һүгугундан мәһрум едилмәси вә ја һансы фәалиҹјәт нөвү илә мәшғул олмаг һүгугундан мәһрум едилмәси барәдә гејд едир.

Мүәјјән вәзифәләри тутмаг вә ја мүәјјән фәалиҹјәтлә мәшғул олмаг һүгугундан мәһрумәтмә нөвүндә чәза чәкмиш, јахуд ганунла мүәјјән едилмиш гајдада бу чәзадан азад едилмиш шәхсә онун хаһиши илә әмәк китабчасы әвәзинә бу китабчанын чәза һаггында гејд јазылмыш дубликаты верилир.

Маддә 7. **Шәрти мәһкум олунанларын вә шәрти азад едиләнләрин әмәјә мәчбури чәлб едилдији јерин ислаһ-әмәк мүәссисәләри мүдириҹјәтинин вә дахили ишләр органларынын вәзифәләри**

Азадлыгдан мәһрум едилмәклә јанашы, мүәјјән вәзифәләри тутмаг вә ја мүәјјән фәалиҹјәтлә мәшғул олмаг һүгугундан мәһрумәтмә

нөвүндә әлавә чәзаја да мәһкум олунмуш шәхсләр азадлыгдан мәһрумәтмә чәзасыны чәкәркән ислаһ-әмәк мүәссисәсинин мүдириҹјәти онлардан һөкмдә көрүлмәси гадаған едилмиш ишләрдә истифадә едә билмәз.

Әмәјә мәчбури чәлб едилмәклә азадлыгдан мәһрум едилмәјә шәрти мәһкум олунмуш, һабелә әмәјә мәчбури чәлб едилмәклә азадлыгдан мәһрумәтмә јерләриндән шәрти азад едилмиш шәхсләр барәсиндә мүәјјән вәзифәләри тутмаг вә ја мүәјјән фәалиҹјәтлә мәшғул олмаг һүгугундан мәһрумәтмә нөвүндә әлавә чәзанын ичрасы мәһкумун әмәјә мәчбури чәлб едилдији јерин дахили ишләр органларына һәвалә едилир.

Маддә 8. **Мүәјјән вәзифәләри тутмаг вә ја мүәјјән фәалиҹјәтлә мәшғул олмаг һүгугундан мәһрумәтмә һаггында һөкмләрин ичрасына нәзарәт саһәсиндә дахили ишләр органының вәзифәләри**

Мәһкумун јашадығы јерин дахили ишләр органы:

мәһкумун мүәјјән вәзифәләри тутмаг вә ја мүәјјән фәалиҹјәтлә мәшғул олмаг саһәсиндә мәһкәмәнин һөкмүндә нәзәрдә тутулан гадаған риајәт етмәсинә нәзарәт едир;

мәһкумун мүәјјән вәзифәләри тутмаг вә ја мүәјјән фәалиҹјәтлә мәшғул олмаг һүгугундан мәһрум едилмәси һаггында мәһкәмәнин һөкмүндә нәзәрдә тутулан тәләбләрин мүәссисә, идарә вә тәшкилатын мүдириҹјәти тәрәфиндән јеринә јетирилмәсини јохлајыр.

Маддә 9. **Мүәјјән вәзифәләри тутмаг вә ја мүәјјән фәалиҹјәтлә мәшғул олмаг һүгугундан мәһрумәтмә нөвүндә чәзанын ичрасы мүддәтләринин һесабланмасы**

Мүәјјән вәзифәләри тутмаг вә ја мүәјјән фәалиҹјәтлә мәшғул олмаг һүгугундан мәһрумәтмә әсас чәза кими вә ја азадлыгдан мәһрумәтмә илә бағлы олмајан чәзаја әлавә кими тә'јин едилдикдә, һабелә шәрти мәһкумедилмә, јахуд азадлыгдан мәһрум едилмәјә мәһкум олунмуш шәхс үчүн һөкмүн ичрасы тә'хирә салындыгда, әкәр бу һалда әлавә чәзанын ичрасы тә'хирә салынмамышдырса, ичра мүддәти һөкмүн гануну гүввәјә миндији вахтдан һесабланыр.

Мүәјјән вәзифәләри тутмаг вә ја мүәјјән фәалиҹјәтлә мәшғул олмаг һүгугундан мәһрумәтмә азадлыгдан мәһрум олунмаға әлавә чәза кими тә'јин едилдикдә бу чәза мәһкумун азадлыгдан мәһрумәтмә јерләриндә олдуғу бүтүн мүддәтә вә бундан әлавә, һөкмдә мүәјјән олунмуш мүддәтә шамил едилир.

Мүәјјән вәзифәләри тутмаг вә ја мүәјјән фәалиҹјәтлә мәшғул олмаг һүгугундан мәһрумәтмә нөвүндә әлавә чәза әмәјә мәчбури чәлб олунмагла азадлыгдан мәһрум едилмәјә шәрти мәһкум олунмуш шәхсә тә'јин едилдикдә бу чәзанын мүддәти халг тәсәррүфаты мүәссисәләриндә (тикинтиләриндә) ичбари иш мүддәтинин башландығы вахтдан һесабланыр.

Әмәјә мәчбури чәлб етмәклә азадлыгдан мәһрумәтмә јерләриндән шәрти азад едилмиш шәхс барәсиндә мүәјјән вәзифәләри тутмаг вә ја мүәјјән фәалиҹјәтлә мәшғул олмаг һүгугундан мәһрумәтмә нөвүндә әлавә чәзанын мүддәти халг тәсәррүфаты мүәссисәләриндә (тикинтиләриндә) ичбари иш мүддәтинин башландығы вахтдан һесабланыр.

Азадлыгдан мәһрум едилмәјә мәһкум олунмуш вә вахтындан әввәл шәрти азад едилмиш, јахуд чәзасы даһа јүнкүл чәза илә әвәз едилмиш шәхс барәсиндә мүәјјән вәзифәләри тутмаг вә ја мүәјјән фәалиҹјәтлә мәшғул олмаг һүгугундан мәһрумәтмә нөвүндә әлавә чәзанын мүддәти

онун азадлыгдан мәһрумәтмә јерләриндән азад олундуғу вахтдан һесабланыр.

Маддә 10. **Мүәјјән вәзифәләри тутмаг вә ја мүәјјән фәалиҹјәтлә мәшғул олмаг һүгугундан мәһрумәтмә һаггында һөкмүн ичра едилмәсинин нәтиҹәләри**

Мүәјјән вәзифәләри тутмаг вә ја мүәјјән фәалиҹјәтлә мәшғул олмаг һүгугундан мәһрум едилмәјә мәһкум олунмуш шәхс көрүлмәси һөкмдә она гадаған едилмиш ишә кирәрсә, бу һалда мүәссисәнин, идарәнин вә ја тәшкилатын мүдириҹјәти өз тәшәббүсү илә, јахуд дахили ишләр органының вә ја прокурорун тәгдиматы илә әмәк ганунвериҹилиҹиндә нәзәрдә тутулмуш гајдада мәһкумла әмәк мүгавиләсинә хитам верир.

Мүәјјән фәалиҹјәтлә мәшғул олмаг һүгугундан мәһрум едилмәјә мәһкум олунмуш шәхс бу чүр фәалиҹјәтлә мәшғул олурса, дахили ишләр органы һәмин фәалиҹјәтин дајандырылмасы үчүн тәдбирләр көрүр.

Мүәјјән вәзифәләри тутмаг вә ја мүәјјән фәалиҹјәтлә мәшғул олмаг һүгугундан мәһрум едилмәјә мәһкум олунмуш шәхс, һабелә мүәјјән вәзифәләри тутмаг вә ја мүәјјән фәалиҹјәтлә мәшғул олмаг һүгугундан мәһрумәтмә һаггында мәһкәмә һөкмүнүн ичра едилмәсиндә мүгәссир олан вәзифәли шәхс ганунда нәзәрдә тутулмуш гајдада мәс'улиҹјәт дашыјыр.

III фәсил

ВӘЗИФӘДӘН ЧЫХАРМА НӨВҮНДӘ ЧӘЗАНЫН ИЧРАСЫ ГАЈДАСЫ ВӘ ШӘРТЛӘРИ

Маддә 11. **Вәзифәдән чыхарма һаггында һөкмүн ичраја јөнәлдилмәси**

Вәзифәдән чыхарма нөвүндә чәза тә'јин едиләркән мәһкәмә гануни гүввәја минмиш һөкмүн сүрәтини ичра олунмаг үчүн мәһкумун ишләдиҹи мүәссисәнин, идарәнин, тәшкилатын мүдириҹјәтинә көндәрир.

Маддә 12. **Вәзифәдән чыхарма һаггында һөкмләрин ичрасы саһәсиндә мүәссисәләрин, идарәләрин вә тәшкилатларын мүдириҹјәтинин вәзифәләри**

Мәһкумун ишләдиҹи мүәссисәнин, идарәнин вә тәшкилатын мүдириҹјәти һөкмүн сүрәтини алдығы күндән сонра бир күндән кеч олмајараг әмәк ганунвериҹилиҹиндә нәзәрдә тутулмуш гајдада мәһкумла әмәк мүгавиләсинә хитам верир. Һөкмү чыхармыш мәһкәмәја бу барәдә дәрһал мә'лумат верилир.

IV фәсил

ЧӘРИМӘ НӨВҮНДӘ ЧӘЗАНЫН ИЧРАСЫ ГАЈДАСЫ ВӘ ШӘРТЛӘРИ

Маддә 13 **Чәримә тә'јин едилмәси һаггында һөкмүн ичраја јөнәлдилмәси**

Һөкмү чыхармыш мәһкәмә мәһкум олунана тәклиф едир ки, чәримәнин мәбләғини бир ај мүддәтиндә көнүллү сүрәтдә дөвләт әмәк әманәт кассасына вә ја ССРИ Дөвләт Банкының идарәсинә версин вә она хәбәрдарлыг едир ки, чәримә өдәнилмәсә, мәчбури гајдада тутулачагдыр.

Чәримәнин өдәнилмәси Азәрбајчан ССР ганунвериҹилиҹиндә мүәјјән едилмиш гајдада тә'хирә салына биләр вә ја о, һиссә-һиссә өдәнилә биләр.

Маддә 14. **Чәримәнин мәчбури гајдада тутулмасы**

Мәһкум чәримәни мүәјјән едилмиш мүддәтдә өдәмәдикдә чәримә нөвүндә чәзанын ичрасы Азәрбајчан ССР ганунвериҹилиҹиндә мүәјјән едилән гајдада вә мүддәтдә, һөкмү чыхармыш мәһкәмә тәрәфиндән верилән ичра вәрәгәси әсасында мәчбури јолла һәјата кечирилир.

Чәримәнин тутулмасы мәһкумун шәхси әмлакына, һабелә ümуми мүлкиҹјәтдә олан пајына јөнәлдилир.

Чәримәнин тутулмасы о һалда мәһкумун әмәк һаггына вә ја башга газанчына, пенсијасына, јахуд тәгаүдүнә јөнәлдилир ки, онун әмлакы олмасын, јахуд бу әмлак чәримәнин тамамилә тутулмасы үчүн кифајәт гәдәр олмасын.

Әкәр тутулачаг мәбләғ ајлыг әмәк һаггынын, јахуд дикәр газанчын, пенсијанын, јахуд тәгаүдүн гануна әсасән тутула билән һиссәсиндән чох дејилдирсә, онда мәһкумун әмлакындан чәримә тутулмур.

Чәримә тутуларкән Азәрбајчан ССР ганунвериҹилиҹинә үјғун олараг мүсадирә едилмәли олмајан әмлак алына билмәз.

Маддә 15. **Чәримә нөвүндә чәзаны ичра едән орган**

Әсас чәза кими вә ја шәрти мәһкуметмә заманы әлавә чәза кими чәримә нөвүндә чәзанын ичрасы мәһкумун јашадығы јерин вә ја ишләдиҹи јерин, јахуд онун әмлакынын олдуғу јерин рајон (шәһәр) халг мәһкәмәләринин мәһкәмә ичрачылары тәрәфиндән һәјата кечирилир.

Азадлыгдан мәһрум едилмәјә, сүркүнә, көчүртмәјә әлавә чәза кими, һабелә әмәјә мәчбури чәлб етмәклә азадлыгдан мәһрум едилмәјә шәрти мәһкум олунан заман чәримә нөвүндә верилән чәзанын ичрасы мәһкумун јашадығы јерин вә ја ишләдиҹи јерин, јахуд онун әмлакынын олдуғу јерин, ја да мәһкумун әсас чәзаны чәкдиҹи јерин рајон (шәһәр) халг мәһкәмәләринин мәһкәмә ичрачылары тәрәфиндән һәјата кечирилир.

Маддә 16. **Чәримә нөвүндә чәзанын ичрасындан гәсдән бојун гачырманын нәтиҹәләри**

Мәһкум әсас чәза кими тә'јин олунмуш чәримәни өдәмәкдән гәсдән бојун гачырдыгда, мәһкәмә ичрачысынын тәгдиматы илә, јахуд өз тәшәббүсү илә мәһкәмә чәримәнин өдәнилмәмиш мәбләғини ССР Иттифагы вә Азәрбајчан ССР ганунвериҹилиҹиндә нәзәрдә тутулмуш гајдада чәримәнин ијирми манаты үчүн бир ај ислаһ ишләри һесабы илә азадлыгдан мәһрум етмәдән ислаһ ишләри нөвүндә чәза илә әвәз едә биләр, лакин бу мүддәт ики илдән чох олмамалыдыр.

Маддә 17. **Ичра фәалиҹјәтинин гуртармасы**

Чәримә тутулмасы һаггында һөкмүн ичрасы барәсиндә гејд олан ичра вәрәгәси һөкмү чыхармыш мәһкәмәја гајтарылыр.

V фәсил

ИЧТИМАИ МӘЗӘММӘТ НӨВҮНДӘ ЧӘЗАНЫН ИЧРАСЫ ГАЈДАСЫ ВӘ ШӘРТЛӘРИ

Маддә 18. **Ичтимаи мәзәммәт нөвүндә чәзанын мәһкәмә тәрәфиндән ичрасы**

Ичтимаи мәзәммәт нөвүндә чәза, һөкмү чыхармыш мәһкәмә тәрәфиндән ичра едилир вә бу, һөкмдә көстәрилән мәзәммәтин һөкм е'лан олунаркән мәһкәмә тәрәфиндән мүгәссирә ачыг билдирилмәсиндән ибарәт олур.

Маддә 19. **Ичтиман мәзәммәт нөвүндә чәза тә'јин едилмәси һаггында һөкмүн ичтимаијјәтин нәзәринә чатдырылмасы.**

Әкәр һөкмдә ичтиман мәзәммәти мәтбуат васитәсилә вә ја башга үсулла ичтимаијјәтин нәзәринә чатдырмаг нәзәрдә тутулмушдурса, һөкм гануни гүввәјә миндикдән сонра онун сүрәти мәһкәмә тәрәфиндән мәһкумун ишләдији, тәһсил алдығы вә ја јашадығы јерин мүәссисә, идарә, тәшкилат мүдириијјәтинә, ичтиман тәшкилатларына, јахуд мәтбуат органына көндәрилир вә онлар көрүлмүш тәдбирләр һаггында бир ај мүддәтиндә мәһкәмәјә мә'лумат верирләр. Һөкм јығынчагларда, чохтиражлы мәтбуат вә ја дивар мәтбуаты васитәсилә, јахуд башга үсулла әмәк коллективинин нәзәринә чатдырылыр.

VI фәсил

ӘМЛАК МҮСАДИРӘСИ НӨВҮНДӘ ЧӘЗАНЫН ИЧРАСЫ ГАЈДАСЫ ВӘ ШӘРТЛӘРИ

Маддә 20. **Әмлак мүсадирәсинин тә'јин едилмәси һаггында һөкмүн ичраја јөнәлдилмәси**

Әлавә чәза кими әмлакын мүсадирә олунмасыны нәзәрдә тутан һөкмү чыхармыш мәһкәмә һөкм гануни гүввәјә миндикдән сонра ичра вәрәгәсини, әмлакын сијаһысынын сүрәтини вә һөкмүн сүрәтини ичра үчүн мәһкәмә ичрачысына көндәрир вә бу барәдә мүвафиг малиҗҗә органына мә'лумат верир.Ишдә мәһкумун әмлакынын сијаһысы олмадыгда, әмлакын сијаһысынын тәртиб едилмәдији барәдә арајыш көндәрилир.

Маддә 21. **Әмлак мүсадирәси нөвүндә чәзаны ичра едән орган**

Әмлак мүсадирәси нөвүндә чәза әмлакын олдуғу јерин рајон (шәһәр) халг мәһкәмәләринин мәһкәмә ичрачылары тәрәфиндән ичра едилир.

Маддә 22. **Мүсадирә едилән әмлак**

Мәһкумун шәхси мүлкиијјәти олан, о чүмләдән үмуми мүлкиијјәтдә онун пајына дүшән әмлак, һабелә мәһкумун дөвләт әмәк әманәт кассаларындакы вә ССРИ Дөвләт Банкынын идарәләриндәки әманәтләри мүсадирә едилә биләр.

Мәһкумун өзү үчүн вә онун өһдәсиндә олан шәхсләр үчүн зәрури олан әмлак мүсадирә олунмамалыдыр. Бу чүр әмлакын сијаһысы Азәрбајчан ССР ганунверичилији илә мүәјјән едилир.

Мәһкәмәнин һөкмү илә мүсадирә едилмәли олан әмлакын кимә мәнсуб олмасы һаггында мүбаһисәләр Азәрбајчан ССР ганунверичилијиндә мүәјјән едилмиш гајдада һәлл едилир.

Маддә 23. **Әмлак мүсадирәси һаггында һөкмүн ичрасы саһәсиндә мәһкәмә ичрачысынын фәалиијјәти**

Мәһкәмә ичрачысы ичра вәрәгәсини алан кими дәрһал сијаһыда көстәрилән әмлакын олмасыны јохлајыр, мүсадирә едилмәли башга әмлакы үзә чыхарыр вә бу әмлакын сијаһысыны тәртиб едир. Әмлакын сијаһыја алынмадығы барәдә арајыш олдугда мәһкәмә ичрачысы мәһкумун мүсадирә едилмәли олан әмлакыны үзә чыхармаг үчүн тәдбирләр көрүр вә бу әмлакы ашкара чыхардыгда онун сијаһысыны тәртиб едир.

Сијаһыда һәр бир әшјанын там вә дәгиг ады вә онун фәргләндириҹи әламәтләри (о чүмләдән чәкиси, рәнки, өлчүсү, ашынма дәрәчәси) көстәрилир. Сијаһыја алынан әшјалар пломбланыр, јахуд мөһүрлөнүр вә бу барәдә сијаһыда мүвафиг гејд едилир.

Мәһкәмә ичрачысынын тәртиб етдији әмлак сијаһысы халг һакимн тәрәфиндән тәсдиг олунмалыдыр.

Мәһкәмә ичрачысы мүсадирә едилмәли олан вә сијаһыја алынан әмлакын саламат сахланмасы үчүн лазыми тәдбирләр көрүр.

Үмуми мүлкиијјәтдә мәһкумун пајы мәһкәмә ичрачысынын тәгдиматы илә, онун тәркибинә дахил олдуғу рајон (шәһәр) халг мәһкәмәси тәрәфиндән, Азәрбајчан ССР ганунверичилијиндә нәзәрдә тутулмуш гајдада мүәјјән едилир.

Маддә 24. **Мүсадирә олунмуш әмлакын малиҗҗә органларына верилмәси**

Мәһкум олунан гаршысында гојулан бүтүн тәләбләр ССР Иттифагы вә Азәрбајчан ССР ганунверичилијинә үјғун олараг өдәнилдикдән сонра мәһкумун мүсадирә едилмиш әмлакы малиҗҗә органларына верилир. Мүсадирә едилмиш әмлак һесабына өдәнилмәли олан претензијалары дөвләт мөвчуд актив һәддиндә һәлл едир.

Мүсадирә олунмуш әмлакын малиҗҗә органларына верилмәси гајдасы мәһкумлара ислаһ-әмәк тә'сири тәдбирләри илә бағлы олмајан чинајәт чәзаларынын ичрасы гајдасы вә шәртләри һаггында ССРИ Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин 1983-чү ил 15 март тарихли Фәрманы илә тәсдиг едилмиш Әсаснамәнин 22-чи маддәсинә үјғун олараг ССРИ Малиҗҗә Назирлији вә ССРИ Әдлиҗҗә Назирлији тәрәфиндән мүәјјән едилир.

Маддә 25. **Мүсадирә едилмәли олан әмлакын кизләдилмәси, јахуд мәнимсәнилмәси үстүндә үчүнчү шәхсләрин мәс'улиијјәти**

Мүсадирә едилмәли олан әмлак һансы мүәссисәдә, идарәдә, тәшкилатда вә вәтәндашларда оларса, онлар бу барәдә мәһкәмәјә вә ја мүвафиг малиҗҗә органына мә'лумат вермәлидирләр.

Көстәрилән әмлакын кизләдилмәсиндә вә ја мәнимсәнилмәсиндә мүгәссир оланлар гануна үјғун сүрәтдә мәс'улиијјәтә чәлб едилирләр.

Маддә 26. **Һөкмүн ичрасындан сонра үзә чыхарылан әмлакын мүсадирә олунмасы**

Һөкмүн бүтүн әмлакын мүсадирәсинә аид олан һиссәси ичра едилдикдән сонра, лакин иттиһам һөкмүнүн ичрасы үчүн ганунла мүәјјән едилмиш мүддәт кечәнәдәк мәһкумун һөкм чыхарылмаздан әввәл, јахуд һөкм чыхарылдыгдан сонра, лакин мүсадирә олунмалы вәсаитлә әлдә едилән мүсадирә олунмамыш әмлакы үзә чыхарса, мәһкәмә һөкмүн ичрасы илә бағлы олан мәсәләләрин һәлл едилмәси үчүн, үзә чыхмыш әлавә әмлакын мүсадирә олунмасы мәсәләсини Азәрбајчан ССР ганунверичилијиндә мүәјјән едилмиш гајдада һәлл едир.

Маддә 27. **Ичра фәалиијјәтинин гуртармасы**

Мүсадирә олунмуш әмлак малиҗҗә органларына верилдикдән сонра әмлакын мүсадирәси һаггында һөкмүн ичрасы барәсиндә гејд олан ичра вәрәгәси һөкмү чыхармыш мәһкәмәјә гајтарылыр.

Малиҗҗә органлары һөкмүн әмлакын мүсадирәсинә аид һиссәсинин ичрасыны тәсдиг едән мә'луматы һөкмү чыхаран мәһкәмәјә билдирирләр.

VII фәсил

ӨСКӘРИ ВӘ ЈА ХҮСУСИ АДДАН МӘҺРУМЕТМӘ НӨВҮНДӘ ЧӘЗАНЫН ИЧРАСЫ ГАЈДАСЫ ВӘ ШӘРТЛӘРИ

Маддә 28. **Өскәри вә ја хүсуси аддан мәһруметмә һаггында һөкмүн ичраја јөнәлдилмәси вә бу адлары вермиш органларын һәрәкәтләри**

Мәһкуму өскәри вә ја хүсуси аддан мәһрум етмәк һаггында һөкм чыхаран мәһкәмә һөкм гануни гүввәјә миндикдән сонра онун сүрәтини ады верән органа көндәрир.

Бу ады верән орган мәһкумун әскәри вә ја хүсуси аддан мәһрум едилдијини көстәрәк һөкмүн сурәтини алдыгдан сонра мәһкумун аддан мәһрум едилмәси һаггында мүәјјән едилмиш гајдада мүвафиг сәнәдләрдә гејд едир, онун бу адла бағлы олан бүтүн һүгуглардан вә күзәштләрдән мәһрум едилмәси үчүн тәдбирләр көрүр вә бу барәдә мәһкәмәјә мә'лумат верир.

Маддә 29. **Мәһкумларын орденләрдән, медаллардан, мүттәфиг республика Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәхри фәрманындан вә ја Фәрманындан, фәхри адлардан, јахуд әскәри вә дикәр адлардан мәһрум едилмәси һаггында тәгдимат верилмәси гајдасы вә мүддәтләри**

Мәһкумун ордендән вә ја медалдан, јахуд мүттәфиг республика Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәхри фәрманындан вә ја Фәрманындан, јахуд ССРИ Али Советинин Рәјасәт Һеј'әти, мүттәфиг вә ја мухтар республиканын Али Советинин Рәјасәт Һеј'әти тәрәфиндән верилмиш фәхри аддан, јахуд ССРИ Али Советинин Рәјасәт Һеј'әти, ССРИ Назирләр Совети, јахуд мүттәфиг республиканын Назирләр Совети тәрәфиндән верилмиш әскәри вә ја дикәр аддан мәһрум едилмәси һаггында тәгдимат верилмәсинн һөкмдә гәрара алан мәһкәмә һөкмүн гануни гүввәјә минмәсиндән сонра беш күн әрзиндә тәгдиматы, һөкмүн сурәтини, һабелә тәлтифләри вә онлара аид олан сәнәдләри мәһкуму орденлә вә ја медалла, јахуд Фәхри фәрманла вә ја Фәрманла тәлтиф етмиш, јахуд она фәхри, әскәри вә ја дикәр ад вермиш органа көндәрир. Гәбул едилмиш гәрар һаггында көстәрилән орган һөкмү чыхармыш мәһкәмәјә мә'лумат верир.

VIII фәсил

ВАЛИДЕЈНЛИК ҺҮГУГЛАРЫНДАН МӘҺРУМЕТМӘ НӨВҮНДӘ ЧӘЗАНЫН ИЧРАСЫ ГАЈДАСЫ ВӘ ШӘРТЛӘРИ

Маддә 30. **Валидејнлик һүгугларындан мәһрумегмә һаггында һөкмүн ичраја јөнәлдилмәси**

Валидејнлик һүгугларындан мәһрумегмә һаггында һөкм чыхармыш мәһкәмә һөкм гануни гүввәјә миндикдән сонра онун сурәтини ушағын һүгугларыны мүһафизә етмәк үчүн онун олдуғу јерин гәјјумлуг вә һимајәчилик органына вә акт китабларында мүвафиг гејд етмәк үчүн ушағын доғулмасының гејдә алындығы вәтәндашлыг вәзиҗјәти актларының гејдиҗјаты органына көндәрир.

Валидејнлик һүгугларындан мәһрум едилмиш шәхсә ушаглар үчүн тә'јин олунмуш пенсијаларын, мүавинәтин вә дикәр тә'дијәләрин, һабелә онун хејринә тутулан алиментләрин өдәнилмәси дајандырылыр. Валидејнлик һүгугларындан мәһрумегмә һаггында һөкм чыхармыш мәһкәмә һөкм гануни гүввәјә миндикдән сонра һәмин өдәнчләри ушаг мүәссисәсинин вә ја ушағын тәрбијәјә верилдији шәхсин хејринә көчүрмәк һаггында мәсәләни мүзакирә етмәк үчүн һөкмүн сурәтини көстәрилән өдәнчләри өдәјән мүвафиг органа вә ја өдәнчләр һаггында гәрарын чыхарылдығы јерин мәһкәмәсинә көндәрир.

Маддә 31. **Ушағын мәчбури сурәтдә алынмасы**

Ушағы мәчбури сурәтдә алмаг вә ону башга шәхсләрә вермәк лазым кәлдикдә, һөкмү чыхармыш мәһкәмә һөкм гануни гүввәјә миндикдән сонра ичра вәрәгәсини вә һөкмүн сурәтини ичра едилмәк үчүн мәһкәмә ичрачысына көндәрир.

Мәһкәмә ичрачысы ушағын алынмасы вә онун башга шәхсләрә верилмәси илә әлагәдар олан ичра һәрәкәтләрини гәјјумлуг вә һимајәчилик органы нүмајәндәсинин мәчбури иштиракы илә јеринә јетирир.

Маддә 32. **Валидејнлик һүгугларындан мәһрумегмә һаггында һөкмүн ичрасы саһәсиндә гәјјумлуг вә һимајәчилик органларының фәалиҗјәти**

Гәјјумлуг вә һимајәчилик органы валидејнлик һүгугларындан мәһрумегмә һаггында һөкмүн сурәтини алдыгдан сонра лазым кәлдикдә һәдди-бүлуға чатмамыш шәхс үзәриндә гәјјумлуг вә һимајәчилик тә'јин едир, бу барәдә мәһкәмәјә мә'лумат верир.

Азәрбајчан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин катиби Р. ГАЗЫЈЕВА

---

29 Азәрбајчан ССР Чинајәт мәчәлләсинә дәјишиклик вә әлавәләр едилмәси һаггында

АЗӘРБАЈЧАН ССР АЛИ СОВЕТИ РӘЈАСӘТ ҺЕЈ'ӘТИНИН ФӘРМАНЫ

«ССРИ чинајәт ганунвериҷилијинин бә'зи актларына дәјишиклик вә әлавәләр едилмәси һаггында» ССРИ Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин 1983-чү ил 15 декабр тарихли Фәрманына ујғун олараг Азәрбајчан ССР Али Советинин Рәјасәт Һеј'әти **гәрара алыр:**

Азәрбајчан ССР-ин 1960-чы ил 8 декабр тарихли Гануну илә тәсдиг олунмуш Азәрбајчан ССР Чинајәт мәчәлләсинә (Азәрбајчан ССР Али Советинин Мә'луматы, 1960-чы ил, № 29, маддә 143; 1965-чи ил, № 7, маддә 57; 1967-чи ил, № 17, маддә 185; 1972-чи ил, № 15—16, маддә 94; 1973-чү ил, № 13, маддә 116; 1975-чи ил, № 7, маддә 48; 1982-чи ил № 24, маддә 292) ашағыдакы дәјишиклик вә әлавәләр едилсин:

1. 7-1-чи маддәнин икинчи һиссәсиндә «рәис һаггында зоракылыг һәрәкәтләри етмә (237-чи маддә)» сөзләриндән сонра араларында табелик мүнасибәти олмадыгда һәрби гуллугчулар арасында гаршылыглы мүнасибәтләрин низамнамә гајдаларыны ағырлашдырычы һалларда позма (239-чу маддәнин «б» вә «в» бәндләри)» сөзләри әлавә едилсин.

2. 232-чи маддәнин биринчи һиссәсинә «тә'лим» сөзүндән сонра «вә ја јохлама» сөзләри әлавә едилсин.

3. 238-чи маддә ашағыдакы редаксијада ифадә олунсун:

«Маддә 238. **Табеликдә олан шәхсин рәиси вә ја рәисин табеликдә олан шәхси тәһгир етмәси**

Табеликдә олан шәхсин рәиси, еләчә дә рәисин табеликдә олан шәхси зоракылыг һәрәкәти илә тәһгир етмәси —

алты ајдан беш илədәк мүддәтә азадлыгдан мәһрумегмә илә чәзаландырылыр».

4. 239-чу маддә ашағыдакы редаксијада ифадә олунсун:

«Маддә 239. **Араларында табелик мүнасибәтләри олмадыгда һәрби гуллугчулар арасында гаршылыглы мүнасибәтләрин низамнамә гајдаларыны позма**

а) Араларында табелик мүнасибәтләри олмадыгда һәрби гуллугчулар арасында гаршылыглы мүнасибәтләрин низамнамә гајдаларыны позма, бу, дејмәк вә ја дикәр зоракылыг һәрәкәтиндә ифадә олундугда,—

ики илдәк мүддәтә азадлыгдан мәһруметмә илә чәзаландырылыр.

б) Бир нечә шәхс барәсиндә едилән, јахуд зәрәр чәкәнә аз ағыр вә ја јүнкүл бәдән хәсарәти вурулмасына сәбәб олмуш ејни әмәл,—

беш илдәк мүддәтә азадлыгдан мәһруметмә илә чәзаландырылыр.

в) Бу маддәнин «а» вә «б» бәндләриндә нәзәрдә тутулмуш, бир груп шәхс тәрәфиндән вә ја силаһ тәтбиг етмәклә едилмиш әмәлләр, еләчә дә ағыр нәтичәләрә сәбәб олмуш әмәлләр—

он ики илдәк мүддәтә азадлыгдан мәһруметмә илә чәзаландырылыр».

5. 241-чи маддәдә:

«а» бәндиндә «үч күндән артыг мүддәтә» сөзләриндән сонра «лакин бир ајдан артыг олмајараг» сөзләри әлавә едилсин;

«б» бәнди гүввәсини итирмиш һесаб едилсин;

«в» бәндинә «он күндән артыг» сөзләриндән сонра «лакин бир ајдан чох олмајараг, јахуд бир ил әрзиндә тәкрарән он күндән аз, лакин үч күндән чох» сөзләри әлавә едилсин вә һәмин бәнд «б» бәнди һесаб едилсин;

маддәјә ашағыдакы мәзмунда «в» бәнди әлавә едилсин:

в) Бу маддәнин «а» вә «б» бәндләриндә нәзәрдә тутулмуш әмәлләр, өзбашына кетмә бир ајдан артыг чәкмишсә,—

үч илдән једди илӛдәк мүддәтә азадлыгдан мәһруметмә илә чәзаландырылыр»;

«г» бәнди ашағыдакы редаксијада ифадә едилсин:

«г) Бу маддәнин «а» вә «б» бәндләриндә нәзәрдә тутулмуш әмәлләр мүһарибә вахты едилдикдә, өзбашына кетмә бир күндән артыг чәкмишсә,—

беш илдән он илӛдәк мүддәтә азадлыгдан мәһруметмә илә чәзаландырылыр».

6. Мәчәлләјә ашағыдакы мәзмунда 246-1-чи маддә әлавә едилсин.

«Маддә 246-1. **Силаһла, һабелә этрафдакылар үчүн даһа чох тәһлүкәли олан маддәләр вә предметләрлә рәфтар етмәк гајдаларыны позма**

а) Силаһла, һабелә этрафдакылар үчүн даһа чох тәһлүкәли олан һәрби сурсатла, партлајычы, радиоактив вә дикәр маддәләр вә предметләрлә рәфтар етмәк гајдаларыны позма зәрәр чәкәнә бәдән хәсарәти вурулмасына сәбәб олмушса,—

үч илӛдәк мүддәтә азадлыгдан мәһруметмә илә чәзаландырылыр.

б) Бир нечә шәхсә бәдән хәсарәти вурулмасына вә ја зәрәр чәкәнин өлүмүнә сәбәб олмуш ејни әмәл—

бир илдән он илӛдәк мүддәтә азадлыгдан мәһруметмә илә чәзаландырылыр.

в) Бу маддәнин «а» бәндиндә нәзәрдә тутулмуш вә бир нечә шәхсин һәлак олмасына, јахуд дикәр ағыр нәтичәләрә сәбәб олмуш әмәл—

үч илдән он беш илӛдәк мүддәтә азадлыгдан мәһруметмә илә чәзаландырылыр».

7. 250-чи маддә ашағыдакы редаксијада ифадә олунсун:

«Маддә 250. **Гаровул хидмәтинин низамнамә гајдаларыны позма**

а) Гаровул (нөвбә) хидмәтинин низамнамә гајдаларыны вә бу гајдаларын инкишафы үчүн верилмиш әмрләри вә сәрәнчамлары позма—

үч илӛдәк мүддәтә азадлыгдан мәһруметмә илә чәзаландырылыр.

б) Ејни әмәл јүнкүлләшдиричи һалларда—

ССРИ Силаһлы Гүввәләринин Интизам низамнамәси гајдаларының тәтбиг едилмәсинә сәбәб олур.

в) Баш верә биләчәк зәрәрли нәтичәләрин гаршысыны алмаг үчүн тә'јин олунмуш гаровул (нөвбә) тәрәфиндән бу маддәнин «а» бәндиндә нәзәрдә тутулмуш әмәлин едилмәси—

бир илдән он илӛдәк мүддәтә азадлыгдан мәһруметмә илә чәзаландырылыр.

г) Баш верә биләчәк зәрәрли нәтичәләрин гаршысыны алмаг үчүн тә'јин олунмуш патрул тәрәфиндән патрул хидмәтинин низамнамә гајдаларыны позма —

беш илӛдәк мүддәтә азадлыгдан мәһруметмә илә чәзаландырылыр.

ғ) һәмин маддәнин «а» вә «г» бәндләриндә нәзәрдә тутулмуш әмәл мүһарибә вахты вә ја дөјүш шәраитиндә едилдикдә,—

ики илдән једди илӛдәк мүддәтә азадлыгдан мәһруметмә илә чәзаландырылыр.

д) Бу маддәнин «в» бәндиндә нәзәрдә тутулмуш әмәл мүһарибә вахты вә ја дөјүш шәраитиндә едилдикдә,—

үч илдән он илӛдәк мүддәтә азадлыгдан мәһруметмә вә ја өлүм чәзасы илә чәзаландырылыр».

8. 252-чи маддәнин «а» бәндинин биринчи абзасы ашағыдакы редаксијада ифадә олунсун:

«а) Совет Иттифагына гәфил һүчумун вахтында ашкара чыхарылмасына вә дәф олунмасына, јахуд ССРИ-нин мүдафиәсинә вә тәһлүкәсизлијинин тә'мин едилмәсинә даир дөјүш нөвбәси (дөјүш хидмәти) чәкмәк гајдаларыны позма».

9. 255-чи маддә ашағыдакы редаксијада ифадә олунсун:

«Маддә 255. **Һакимијјәтдән суи-истифадә етмә, һакимијјәт һәддини ашма вә һакимијјәтдән истифадә етмәмәк**

а) Рәиси вә ја вәзифәли шәхсин һакимијјәтиндән вә ја гуллуг мөвгеjиндән суи-истифадә етмәси, һакимијјәт һәддини вә ја гуллуг сәлаһијјәтини ашмасы, һакимијјәтдән истифадә етмәмәси, бу әмәлләр мүнтәзәм, јахуд тамаһкарлыг мәгсәдилә вә ја дикәр шәхси мараға көрә едилмишсә, һабелә бу әмәлләр чидди зәрәр вурмушса,—

беш илӛдәк мүдәтә азадлыгдан мәһруметмә илә чәзаландырылыр.

б) Ағыр нәтичәләрә сәбәб олмуш ејни әмәлләр—

үч илдән он илӛдәк мүддәтә азадлыгдан мәһруметмә илә чәзаландырылыр.

в) Бу маддәнин «а» вә «б» бәндләриндә нәзәрдә тутулмуш әмәлләр мүһарибә вахты вә ја дөјүш шәраитиндә едилдикдә,—

беш илдән он беш илӛдәк мүддәтә азадлыгдан мәһруметмә вә ја өлүм чәзасы илә чәзаландырылыр».

10. Мәчәлләјә ашағыдакы мәзмунда 255-1-чи маддә әлавә едилсин:

«Маддә 255-1. **Гуллуға сәһләнкар јанашма**

а) Рәисин вә ја вәзифәли шәхсин гуллуға сәһләнкар јанашмасы, бу, чидди зәрәр вурмушса,—

үч илӛдәк мүддәтә азадлыгдан мәһруметмә илә чәзаландырылыр.

б) Ејни әмәл јүнкүлләшдиричи һалларда—

ССРИ Силаһлы Гүввәләринин Интизам низамнамәси гајдаларының тәтбиг едилмәсинә сәбәб олур.

в) Бу маддәнин «а» бәндиндә нәзәрдә тутулмуш әмәл ағыр нәтичәләрә сәбәб олдугда—

једди илӛдәк мүддәтә азадлыгдан мәһруметмә илә чәзаландырылыр.

г) Бу маддәнин «а» вә «в» бәндләриндә нәзәрдә тутулмуш әмәлләр мүһарибә вахты вә ја дөјүш шәраитиндә едилдикдә,—

үч илдән он иләдәк мүддәтә азадлыгдан мәһруметмә илә чәзаландырылыр.

Азәрбајчан ССР Али Советн Рәјасәт һеј'әтинин сәдри Г. ХӘЛИЛОВ.

Азәрбајчан ССР Али Советн Рәјасәт һеј'әтинин катибн Р. ГАЗЫЈЕВА.

Бакы шәһәри, 1 феврал 1984-чү ил.
№ 1619—X.

---

30 Азәрбајчан ССР Чинајәт мәчәлләсинә вә Азәрбајчан ССР Чинајәт-просессуал мәчәлләсинә дәјишикликләр едилмәси һаггында

АЗӘРБАЈЧАН ССР АЛИ СОВЕТИ РӘЈАСӘТ ҺЕЈ'ӘТИНИН ФӘРМАНЫ

«Мәһкумлара ислаһ-әмәк тә'сири тәдбирләри илә бағлы олмајан чинајәт чәзаларынын ичрасы гајдасы вә шәртләри һаггында Әсаснамәнин тәсдиг едилмәси барәсиндә» ССРИ Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин 1983-чү ил 15 март тарихли Фәрманына мүвафиг сурәтдә Азәрбајчан ССР Али Советинин Рәјасәт Һеј'әти **гәрара алыр:**

I. Азәрбајчан ССР Чинајәт мәчәлләсинә ашағыдакы дәјишикликләр едилсин:

1. 33-чү маддәнин икинчи һиссәси ашағыдакы редаксијада ифадә едилсин:

«Орденлә вә ја медалла, јахуд мүттәфиг республика Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәхри фәрманы вә Фәрманы илә тәлтиф едилмиш, јахуд ССРИ Али Советинин Рәјасәт Һеј'әти, мүттәфиг вә ја мухтар республика Али Советинин Рәјасәт Һеј'әти тәрәфиндән верилмиш Фәхри ады, јахуд ССРИ Али Советинин Рәјасәт Һеј'әти, ССРИ Назирләр Совети вә ја мүттәфиг республика Назирләр Совети тәрәфиндән верилмиш әскәри вә ја башга ады олан шәхсләр ағыр чинајәт үстүндә мәһкум олундугда, мәһкәмә һөкм чыхараркән мәһкуму орденлә вә ја медалла, јахуд Фәхри фәрманла вә ја Фәрманла тәлтиф етмиш, јахуд она ад вермиш органа мәһкумун орден вә ја медалдан, јахуд Фәхри фәрмандан вә ја Фәрмандан, јахуд фәхри, әскәри вә ја дикәр аддан мәһрум олунмасы һаггында тәгдимат вермәјин мәгсәдәујғун олуб-олмамасыны һәлл едир».

2. 185-чи маддәдә:

а) сәрлөвһә ашағыдакы редаксијада ифадә едилсин:

«Маддә 185. **Азадлыгдан мәһруметмә јериндән вә ја мүһафизә алтындан гачма»;**

б) биринчи һиссәдә «һәбс јериндән» сөзләри «азадлыгдан мәһруметмә јериндән» сөзләри илә әвәз едилсин.

3. 187-чи маддәнин икинчи һиссәсиндә «185-чи маддәсиндә (һәбс јериндән вә ја мүһафизә алтындан гачма)» сөзләри «185-чи маддәсиндә (азадлыгдан мәһруметмә јериндән вә ја мүһафизә алтындан гачма)» сөзләри илә әвәз едилсин.

II. Азәрбајчан ССР Чинајәт-просессуал мәчәлләсинә ашағыдакы дәјишикликләр едилсин:

1. 335-чи маддәнин једдинчи һиссәсиндә «мүттәһимин һәрби рүтбә вә ја хүсуси аддан, ордендән, медалдан вә ја фәхри аддан мәһрум едил-

мәси һаггында»сөзләри «мәһкумун ордендән, медалдан, мүттәфиг республика Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәхри фәрманындан вә ја Фәрманындан, фәхри аддан, јахуд әскәри вә ја дикәр аддан мәһрум едилмәси һаггында» сөзләри илә әвәз олунсун.

2. 371-чи маддәнин үчүнчү һиссәсиндә вә 434-чү маддәнин бешинчи һиссәсиндә «һәбс јеринин» вә «һәбс јерләринин» сөзләри «азадлыгдан мәһруметмә јеринин» вә «азадлыгдан мәһруметмә јерләринин» сөзләри илә әвәз едилсин.

Азәрбајчан ССР Али Советн Рәјасәт һеј'әтинин сәдри Г. ХӘЛИЛОВ.

Азәрбајчан ССР Али Советн Рәјасәт һеј'әтинин катиби Р. ГАЗЫЈЕВА.

Бакы шәһәри, 1 феврал 1984-чү ил.
№ 1620—X.

---

31 «Азәрбајчан ССР-ин тәбиәтини горумаг һаггында» Азәрбајчан ССР Ганунуна дәјишиклик вә әлавәләр едилмәси һаггында

АЗӘРБАЈЧАН ССР АЛИ СОВЕТИ РӘЈАСӘТ ҺЕЈ'ӘТИНИН ФӘРМАНЫ

Азәрбајчан ССР Али Советинин Рәјасәт Һеј'әти **гәрара алыр:**

Азәрбајчан ССР Ганунлар Топлусунун һазырланмасы илә әлагәдар олараг вә «Азәрбајчан ССР-ин тәбиәтини горумаг һаггында» Азәрбајчан ССР-ин 1959-чу ил 15 ијун тарихли Ганунуну (Азәрбајчан ССР Али Советинин Мә'луматы, 1959-чу ил, № 7, маддә 103; 1969-чу ил, № 15, маддә 133) ССРИ Конститусијасына вә Азәрбајчан ССР Конститусијасына ујғунлашдырмаг мәгсәдилә Гануна ашағыдакы дәјишиклик вә әлавәләр едилсин:

I. Ганунун преамбуласы вә 1, 2, 3, 6, 8, 9 вә 11-чи маддәләри ашағыдакы редаксијада ифадә олунсун:

«Тәбиәтин горунмасы вә тәбии еһтијатлардан сәмәрәли истифадә олунмасы бөјүк дөвләт әһәмијјәти олан вәзифәләрдир. Халг тәсәррүфатының даһа да инкишаф етдирилмәси, әһалинин артан маддн, мәдәни вә естетик тәләбатының өдәнилмәси, јашајыш, әмәк вә истираһәт үчүн даһа јахшы шәраит јарадылмасы тәбии сәрвәтләрдән планлы сурәтдә вә тәнәәтчилликлә истифадә олунмасыны тәләб едир.

ССРИ Конститусијасында вә Азәрбајчан ССР Конститусијасында нәзәрдә тутулур ки, индики нәслин вә көләчәк нәсилләрин хејринә олараг торпағын, јерин тәкинин, су еһтијатларының, биткиләр вә һејванлар аләминин мүһафизәси, бунлардан елми чәһәтдән әсасландырылмыш гајдада, сәмәрәли истифадә олунмасы, һаванын вә сујун тәмизлијинин горунмасы, тәбиј сәрвәтләрин бәрпасының тә'мин едилмәси вә инсаны әһатә едән мүһитин јахшылашдырылмасы үчүн дазыми тәдбирләр көрүлүр.

Совет ганунвericилији тәбиәтин горунмасына, тәбии еһтијатлардан сәмәрәли истифадә едилмәсинә, онларын бәрпа олунмасына вә артырылмасына фәал көмәк етмәлидир.

Маддә 1. **Горунмасы вә истифадә едилмәси тәнзимләнмәли олан тәбиәт објектләри**

Азәрбајҹан ССР-дә ашағыдакы објектләр дөвләт тәрәфиндән горунмалы вә онлардан истифадә едилмәси тәнзимләнмәлидир:

1) торпаг, јерин тәки, атмосфер һавасы, сулар, мешәләр вә башга ағаҹ-кол биткиләри, дикәр јабаны биткиләр вә онларын әмәлә кәтирдији тәбии битки груплары;

2) һејванлар аләми;

3) мәдәни вә ја елми чәһәтдән хүсусилә мүһүм тәбиәт комплексләринин, надир һејван вә битки нөвләринин олдуғу әразиләр;

4) республика үчүн сәчиҹәви олан, фүсункарлығы илә фәргләнән вә тәбиәт, мәдәни вә ја естетик чәһәтдән мараг доғуран, өјрәдичи әһәмиҹәти олан ајры-ајры тәбиәт күшәләри, јерләр вә ландшафтлар;

5) курорт јерләри, әһалинин истираһәти вә сәһһәтинин мөһкәмләндирилмәси үчүн истифадә олунан јерләр;

6) тарихи һадисәләрлә бағлы олан јерләр.

Маддә 2. **Хүсуси горунан тәбии әразиләр**

Мүәјјән ландшафт зонасы үчүн типик вә ја надир әразиләри (тәбиәт комплексләрини) онларын бүтүн компонентләри илә бирликдә тәбии вәзиҹәтдә сахламаг, онларда тәбиәт просесләри вә һадисәләринин тәбии кедишини өјрәнмәк вә тәбиәтин горунмасынын елми әсасларыны ишләјиб һазырламаг мәгсәдилә дөвләт горуглары јарадылыр. Мүәјјән едилмиш гајдада мүддәтсиз олараг дөвләт горугларынын истифадәсинә верилмиш торпаг саһәләри, јерин тәки вә су саһәләри онларын һүдудларындакы бүтүн тәбиәт објектләри илә бирликдә тәсәррүфат истисмарындан көтүрүлүр. Дөвләт горугларында онларын тә'јинаты илә әлагәдар олмајан, тәбиәт комплексләрини позан вә тәбиәт објектләринин вәзиҹәти үчүн тәһлүкәли олан тәсәррүфат фәалиҹәти гадаған едилир. Кәнар адамларын дөвләт горугларына кәлмәси мәһдудлашдырыла биләр.

Тәбиәтин ајры-ајры компонентләрини вә ја бир нечә компонентини горумаг, артырмаг вә бәрпа етмәк, һабелә үмуми еколожи таразлығы сахламаг үчүн дөвләт јасаглыглары јарадылыр. Дөвләт јасаглығы һансы објектләрин горунмасы үчүн јарадылмышса һәмин објектләрдән јасаглыгда истифадә олунмасы гадаған едилир.

Тәбиәтин горунмасы һәмчинин дөвләт милли тәбиәт парклары вә дөвләт тәбиәт абидәләринин јарадылмасы јолу илә һәјата кечирилә биләр.

Дөвләт милли тәбиәт парклары тәбии вә мәдәни ландшафтларын әлверишли бирләшмәси сајәсиндә хүсуси еколожи, тарихи вә естетик дәјәри олан тәбиәт комплексләрини горумаг вә онлардан истираһәт, маариф, елми вә мәдәни мәгсәдләрдән өтрү истифадә етмәк үчүн јарадылыр. Дөвләт милли тәбиәт паркларында тәбиәт комплексләринин вә објектләринин горунмасы вә ја бәрпасы үчүн лазыми тәдбирләр көрүлүр. Дөвләт милли тәбиәт паркларынын истифадәсинә верилмиш әразиләрдә (акваторијаларда) онларын тә'јинаты илә әлагәдар олмајан тәсәррүфат фәалиҹәти гадаған едилир. Дикәр торпаг истифадәчиләринин торпагларында јерләшән дөвләт милли тәбиәт парклары әразисинин режими дөвләт милли тәбиәт парклары јарадыларкән бу паркларын вәзифәләринә ујғун сурәтдә мүәјјән едилир.

Надир вә ја типик, елми, мәдәни-өјрәдичи вә сағламлашдырма чәһәтдән гиҹмәтли тәбиәт објектләри олан кичик тәбии саһәләр (мешәчикләр, көлләр, вади вә сањил саһәләри, көрмәли дағлар) вә

ајры-ајры објектләр (надир вә ја јагар кеоложи чыхышлар, фајдалы газынты ја'ғаларының етало саһәләри, шәлаләләр, мағаралар, минерал булаглар, мәнзәрәли ғајалар, метеорит кратерләри, ајры-ајры надир вә ја тарихи чәһәтдән гиҹмәтли ағаҹлар вә с.), һабелә тарих вә мәдәниҹәт абидәләри һесаб едилмәјән, јахуд ваһид тәбиәт-тарих абидәләринин тәркибинә дахил олмајан сүн'и јолла јаранмыш тәбиәт објектләри (гәдим хијабан вә парклар, башлы-башына бурахылмыш канал саһәләри, карха'наләр, сүн'и көлләр вә с.) дөвләт тәбиәт абидәләри е'лан олунур. Тәбиәт објектләринин дөвләт тәбиәт абидәләри е'лан едилмәсиндә әсас вәзифә онлары елми, мәдәни-маариф вә естетик мәгсәдләр үчүн тәбии вәзиҹәтиндә сахламагдан ибарәтдир. Дөвләт тәбиәт абидәләринин јерләшдији әразидә бу абидәләрин горунмасы үчүн тәһлүкәли олан һәр чүр фәалиҹәт гадаған едилир.

Маддә 3. **Горунан тәбиәт објектләринин вәзиҹәтини писләшдирән фәалиҹәтин гадаған едилмәси**

Ашағыдакылар гадаған едилир:

1) горунан јерин вәзиҹәтини вә характерини өзбашына дәјишмәк вә ја писләшдирмәк—ағаҹ кәсмәк, тикинти, торпаг вә дикәр тәсәррүфат ишләри көрмәк, ов етмәк, һејван, гуш, балыг тутмаг, јахуд һејванлар аләмини вә биткиләри башга үсулларла мәһв етмәк, хүсуси олараг ајрылмамыш јерләрдә дүшәркә салмаг;

2) тәбиәт абидәләрини, онларын комплексләрини вә горунан дикәр тәбиәт објектләрини корламаг, мәһв етмәк, чирклəндирмәк, өзбашына башга јерә кечирмәк вә ја һәр һансы башга үсулла дәјишмәк, јахуд онлары әһатә едән мүһитин характерини дәјишмәк;

3) горугларын вә јасаглыгларын, милли парклары вә тәбиәт паркларының мүәјјән едилмиш режимини позмаг;

4) мүәјјән едилмиш овчулуг вә балыгчылыг гајдаларыны позмагла ов етмәк вә балыг тутмаг;

5) тәбии сәрвәтләрин корланмасына, мәһв едилмәсинә, чирклəнмәсинә, зибилләнмәсинә вә ја онлардан сәмәрәсиз истифадә едилмәсинә сәбәб олан тәсәррүфат фәалиҹәти вә ја дикәр фәалиҹәтлә мәшғул олмаг».

«Маддә 6. **Тәбии сәрвәтләрин учоту вә онлардан истифадәнин планлашдырылмасы**

Республиканын тәбии сәрвәтләринин учоту назирликләрә, дөвләт комитәләринә, баш идарәләрә вә јерли халг депутатлары Советләринә һәвалә едилир.

Тәбии сәрвәтләрин дөвләт учоту ССРИ Назирләр Советинин мүәјјән етдији гајдада һәјата кечирилир.

Тәбиәтин горунмасы вә онун еһтиҹатларындан сәмәрәли, комплекс истифадә олунмасы саһәсиндә тәдбирләрин планлашдырылмасы Азәрбајҹан ССР Дөвләт План Комитәсинә һәвалә едилир.

Планлашдырма, лајиһә вә тәсәррүфат органлары игтисади вә сосиал инкишаф планларының һазырланмасы вә лајиһәләшдирмә заманы:

тәбии сәрвәтләрин бир нөвүнүн истисмарының башга нөвләринә зәрәр вурмамасы үчүн тәбии еһтиҹатлардан комплекс истифадә олунмасы зәрурәтини нәзәрә алмалы;

јери дәлан тәбии еһтиҹатлардан истифадә едиләркән һәмин еһтиҹатларын кениш мигјасда артырылмасы әсасында онларын бәрпасыны нәзәрдә тутмалы;

10899
M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanası

тәбиәтин горунмасы вә тәбии сәрвәтләрин артырылмасы ишләри үчүн һәр ил тәхсисат вә дикәр мадди вәсаит нәзәрдә тутмалы вә ајырмалы;

сәнаје, нәглиҹҹат, коммунал, мәнзил тикинтисинин вә дикәр нөв тикинтиләрин лајиһәләшдирилмәси вә һәјата кечирилмәси заманы гијмәтли тәбиәт објектләринин максимум сахланылмасыны тә'мин етмәлидирләр».

«Маддә 8. **Тәбиәтин горунмасы идејаларынын тәблиғи**

Мәдәни-маариф мүәссисәләри вә тәшкилатлары, гәзетләр, журналлар, нәшриҹҹатлар, радио, телевизија, кино, елми-техники вә дикәр көнүллү чәмиҹҹәтләр совет адамларында тәбиәтә мәһәббәт һисси ашыламалы, онларын мәдәни вә естетик тәләбатыны јүксәлтмәли вә инкишаф етдирмәли; тәбиәтин үмумхалг мүһафизәсинә, адамларын һәјат шәраитинин, сәһһәтинин дөнмәдән јахшылашдырылмасына вә әтраф мүһитин сағламлашдырылмасына даир Конститусија тәләбләрини кениш тәблиғ етмәли, тәбиәти горумаг ишиндә әһалинин иштиракыны һәр васитә илә күчләндирмәјә нанл олмалыдырлар.

Маддә 9. **Тәбиәтин горунмасы һаггында ганунверичилији позмаға көрә мәс'улиҹҹәт**

Бу Ганунун вәзифәли шәхсләр вә вәтәндашлар тәрәфиндән позулмасы Азәрбајчан ССР Конститусијасынын сосиалист мүлкиҹҹәтини горумағы вә мөһкәмләндирмәји, тәбиәти горумағы вә онун сәрвәтләрини мүһафизә етмәји бир вәзифә кими гаршыја гојан 59 вә 65-чи маддәләринин позулмасы кими гијмәтләндирилир.

Тәбии сәрвәтләрдән гејри-һүгуги истифадә етмәјә, онлары мәһв етмәјә вә ја корламаға, атмосфер һавасыны, сују вә торпағы чирклəндирмәјә көрә мүәссисәләрин, идарәләрин, тәшкилатларын рәһбәрләри вә дикәр вәзифәли шәхсләр ганунла мүәјјән едилмиш гајдада мәс'улиҹҹәтә чәлб олунурлар.

Тәбиәтин горунмасы һаггында ганунверичилијин позулмасында мүгәссир олан вәзифәли шәхсләр вә вәтәндашлар ССР Иттифагы вә Азәрбајчан ССР ганунверичилијинә ујғун сурәтдә чинајәт мәс'улиҹҹәти, инзибати вә ја дикәр мәс'улиҹҹәт дашыјырлар».

«Маддә 11. **Тәбиәтин горунмасы саһәсиндә тәдбирләр һазырланмасы вә һәјата кечирилмәси**

Тәбиәтин горунмасы саһәсиндә бу Ганундан ирәли кәлән лазыми тәдбирләрин һазырланмасы вә һәјата кечирилмәси Азәрбајчан ССР Назирләр Советинә һәвалә олунур».

11. 7-чи вә 8-1-чи маддәләрин сәрлөвһәләри ашағыдакы редаксијада ифадә олунсун:

«Маддә 7. **Тәбии сәрвәтләрин горунмасы вә онлардан сәмәрәли истифадә едилмәси мәсәләләринин елми чәһәтдән ишләнмәси»**

«Маддә 8-1. **Тәбиәтин горунмасында ичтимаиҹҹәтин иштиракы»**

III. 8-1-чи маддәнин үчүнчү абзасында «назирликләр вә идарәләр» сөзләри «назирликләр, дөвләт комитәләри вә баш идарәләр» сөзләри илә әвәз едилсин.

8-1чи маддәјә ашағыдакы мәзмунда алтынчы абзас әлавә едилсин:

«Азәрбајчан ССР-ин дөвләт органлары тәбиәти горумаг саһәсиндә тәдбирләр һәјата кечирәркән ичтиман тәшкилатларын вә вәтәндашларын тәклифләрини нәзәрә алмалыдырлар».

IV. «Азәрбајчан ССР-ин тәбиәтини горумаг һаггында» Азәрбајчан ССР Ганунундан 4-чү вә 5-чи маддәләр чыхарылсын.

Азәрбајчан ССР Али Советн Рәјасәт Һеј'әтинин сәдри Г. ХӘЛИЛОВ.

Азәрбајчан ССР Али Советн Рәјасәт Һеј'әтинин катиби Р. ГАЗЫЈЕВА.

Бакы шәһәри, 10 феврал 1984-чү ил.
№ 1624—X.

ИКИНЧИ БӨЛМӘ

32 А. Ә. Зүлфүгаров јолдашын Азәрбајчан ССР Али Советн Рәјасәт Һеј'әтинин Фәхри фәрманы илә тәлтиф едилмәси һаггында

АЗӘРБАЈЧАН ССР АЛИ СОВЕТИ РӘЈАСӘТ ҺЕЈ'ӘТИНИН ФӘРМАНЫ

Республиканын һүгуг мүһафизә органларында узун илләр фәал ишләдијинә көрә вә анадан олмасынын алтмыш иллији илә әлагәдар олараг Азәрбајчан ССР әдлиҹҹә назиринин биринчи мүавини Әрзуман Әһмәд оғлу **Зүлфүгаров** јолдаш **Азәрбајчан ССР Али Советн Рәјасәт Һеј'әтинин Фәхри фәрманы** илә тәлтиф едилсин.

Азәрбајчан ССР Али Советн Рәјасәт Һеј'әтинин сәдри Г. ХӘЛИЛОВ.

Азәрбајчан ССР Али Советн Рәјасәт Һеј'әтинин катибн Р. ГАЗЫЈЕВА.

Бакы шәһәри, 3 феврал 1984-чү ил.
№ 1621—X.

33 Н. Һ. Сәлимов јолдашын Азәрбајчан ССР Али Советн Рәјасәт Һеј'әтинин Фәхри фәрманы илә тәлтиф едилмәси һаггында

АЗӘРБАЈЧАН ССР АЛИ СОВЕТИ РӘЈАСӘТ ҺЕЈ'ӘТИНИН ФӘРМАНЫ

Нәглиҹҹат тикинтиси системиндә узун илләр сәмәрәли ишләдијинә көрә вә анадан олмасынын әлли иллији илә әлагәдар олараг ССРИ Нәглиҹҹат Тикинтиси Назирлији Баш Јол Тикинтиси Идарәсинин рәиси Надир Һејбәт оғлу **Сәлимов** јолдаш **Азәрбајчан ССР Али Советн Рәјасәт Һеј'әтинин Фәхри фәрманы** илә тәлтиф едилсин.

Азәрбајчан ССР Али Советн Рәјасәт Һеј'әтинин сәдри Г. ХӘЛИЛОВ.

Азәрбајчан ССР Али Советн Рәјасәт Һеј'әтинин катибн Р. ГАЗЫЈЕВА.

Бакы шәһәри, 6 феврал 1984-чү ил.
№ 1622—X.

34 Ф. А. Шәрифова јолдашын Азәрбајчан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәхри фәрманы илә тәлтиф едилмәси һаггында

АЗӘРБАЈЧАН ССР АЛИ СОВЕТИ РӘЈАСӘТ ҺЕЈ'ӘТИНИН ФӘРМАНЫ

Азәрбајчан театр сәнәтинин инкишафында хидмәтләринә көрә вә анадан олмасынын алтмыш иллији илә әлагәдар олараг Азәрбајчан ССР халг артисти Фирәнкиз Аббас Мирзә гызы **Шәрифова Азәрбајчан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәхри фәрманы** илә тәлтиф едилсин.

Азәрбајчан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин сәдри Г. ХӘЛИЛОВ.

Азәрбајчан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин катиби Р. ГАЗЫЈЕВА.

Бакы шәһәри, 6 феврал 1984-чү ил.
№ 1623—X.

---

35 С. Ә. Рзајев јолдашын Азәрбајчан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәхри фәрманы илә тәлтиф едилмәси һаггында

АЗӘРБАЈЧАН ССР АЛИ СОВЕТИ РӘЈАСӘТ ҺЕЈ'ӘТИНИН ФӘРМАНЫ

Республика халг тәсәрруфатынын мадди-техники тә'минаты органларында фәал ишинә көрә вә анадан олмасынын әлли иллији илә әлагәдар олараг Азәрбајчан ССР Дөвләт Мадди-Техники Тәчһизат Комитәси сәдринин биринчи мүавини Сабир Әләкбәр оғлу **Рзајев** јолдаш **Азәрбајчан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәхри фәрманы** илә тәлтиф едилсин.

Азәрбајчан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин сәдри Г. ХӘЛИЛОВ.

Азәрбајчан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин катиби Р. ГАЗЫЈЕВА.

Бакы шәһәри, 16 феврал 1984-чү ил.
№ 1625—X.

---

36 Ш. Х. Фәрзәлијев јолдашын Азәрбајчан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәхри фәрманы илә тәлтиф едилмәси һаггында

АЗӘРБАЈЧАН ССР АЛИ СОВЕТИ РӘЈАСӘТ ҺЕЈ'ӘТИНИН ФӘРМАНЫ

Мәтбуатда узун илләр сәмәрәли ишләдијинә көрә вә анадан олмасынын әлли иллији илә әлагәдар олараг «Кирпи» журналынын баш

редактору Шамил Хуршуд оғлу **Фәрзәлијев Азәрбајчан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәхри фәрманы** илә тәлтиф едилсин.

Азәрбајчан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин сәдри Г. ХӘЛИЛОВ.

Азәрбајчан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин катиби Р. ГАЗЫЈЕВА.

Бакы шәһәри, 17 феврал 1984-чү ил.
№ 1626—X.

---

37 Ч. М. Гарјағды јолдашын Азәрбајчан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәхри фәрманы илә тәлтиф едилмәси һаггында

АЗӘРБАЈЧАН ССР АЛИ СОВЕТИ РӘЈАСӘТ ҺЕЈ'ӘТИНИН ФӘРМАНЫ

Азәрбајчан тәсвири сәнәтинин инкишафында хидмәтләринә көрә вә анадан олмасынын јетмиш иллији илә әлагәдар олараг Азәрбајчан ССР халг рәссамы Чәлал Мәһәррәм оғлу **Гарјағды Азәрбајчан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәхри фәрманы** илә тәлтиф едилсин.

Азәрбајчан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин сәдри Г. ХӘЛИЛОВ.

Азәрбајчан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин катиби Р. ГАЗЫЈЕВА.

Бакы шәһәри, 21 феврал 1984-чү ил.
№ 1627—X.

---

38 Ф. Д. Кудашкин јолдашын Азәрбајчан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәхри фәрманы илә тәлтиф едилмәси һаггында

АЗӘРБАЈЧАН ССР АЛИ СОВЕТИ РӘЈАСӘТ ҺЕЈ'ӘТИНИН ФӘРМАНЫ

Дөвләт тәһлүкәсизлији органларында узун илләр фәал ишләдијинә көрә вә анадан олмасынын алтмыш иллији илә әлагәдар олараг Азәрбајчан ССР Дөвләт Тәһлүкәсизлији Комитәси сәдринин биринчи мүавини Фјодор Давыдович **Кудашкин** јолдаш **Азәрбајчан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәхри фәрманы** илә тәлтиф едилсин.

Азәрбајчан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин сәдри Г. ХӘЛИЛОВ.

Азәрбајчан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин катиби Р. ГАЗЫЈЕВА.

Бакы шәһәри, 24 феврал 1984-чү ил.
№ 1628—X.

---

39 Е. М. Гафарова јолдашын Азәрбајчан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәхри фәрманы илә тәлтиф едилмәси һаггында

АЗӘРБАЈЧАН ССР АЛИ СОВЕТИ РӘЈАСӘТ ҺЕЈ'ӘТИНИН ФӘРМАНЫ

Республиканын партија вә тәсәрруфат органларында фәал ишләдијинә көрә вә анадан олмасынын әлли иллији илә әлагәдар олараг Азәрбајчан ССР харичи ишләр назири Елмира Микајыл гызы **Гафарова** јолдаш **Азәрбајчан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Фәхри фәрманы** илә тәлтиф едилсин.

Азәрбајчан ССР Али Советн Рәјасәт Һеј'әтинин сәдри Г. ХӘЛИЛОВ.

Азәрбајчан ССР Али Советн Рәјасәт Һеј'әтинин катиби Р. ГАЗЫЈЕВА.

Бакы шәһәри, 29 феврал 1984-чү ил.
№ 1629—X.

Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

ВЕДОМОСТИ

Верховного Совета Азербайджанской ССР

№ 3—4 (665—666) Февраль 1984 года ГОД ИЗДАНИЯ 27-й

СОДЕРЖАНИЕ

РАЗДЕЛ ПЕРВЫЙ

28. Указ Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР об утверждении Положения о порядке и условиях исполнения в Азербайджанской ССР уголовных наказаний, не связанных с мерами исправительно-трудового воздействия на осужденных.
29. Указ Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР о внесении изменений и дополнений в Уголовный кодекс Азербайджанской ССР.
30. Указ Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР о внесении изменений в Уголовный кодекс Азербайджанской ССР и Уголовно-процессуальный кодекс Азербайджанской ССР.
31. Указ Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР о внесении изменений и дополнений в Закон Азербайджанской ССР «Об охране природы Азербайджанской ССР».

РАЗДЕЛ ВТОРОЙ

32. Указ Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР о награждении тов. Зульфугарова А. А. Почетной грамотой Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР.
33. Указ Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР о награждении тов. Салимова Н. Э. Почетной грамотой Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР.
34. Указ Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР о награждении тов. Шарифовой Ф. А. Почетной грамотой Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР.
35. Указ Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР о награждении тов. Рзаева С. А. Почетной грамотой Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР.
36. Указ Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР о награждении тов. Фарзалиева Ш. Х. Почетной грамотой Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР.
37. Указ Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР о награждении тов. Карягды Дж. М. Почетной грамотой Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР.
38. Указ Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР о награждении тов. Кудашкина Ф. Д. Почетной грамотой Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР.
39. Указ Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР о награждении тов. Кафаровой Э. М. Почетной грамотой Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР.

РАЗДЕЛ ПЕРВЫЙ

УКАЗ ПРЕЗИДИУМА ВЕРХОВНОГО СОВЕТА АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ ССР

28 Об утверждении Положения о порядке и условиях исполнения в Азербайджанской ССР уголовных наказаний, не связанных с мерами исправительно-трудового воздействия на осужденных

В соответствии с Указом Президиума Верховного Совета СССР от 15 марта 1983 года «Об утверждении Положения о порядке и условиях исполнения уголовных наказаний, не связанных с мерами исправительно-трудового воздействия на осужденных» Президиум Верховного Совета Азербайджанской ССР **постановляет:**

Утвердить Положение о порядке и условиях исполнения в Азербайджанской ССР уголовных наказаний, не связанных с мерами исправительно-трудового воздействия на осужденных.

Председатель Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР
К. ХАЛИЛОВ.

Секретарь Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР
Р. КАЗИЕВА.

г. Баку, 1 февраля 1984 г.
№ 1618—X.

Утверждено
Указом Президиума Верховного Совета
Азербайджанской ССР
от 1 февраля 1984 г. № 1618—X.

ПОЛОЖЕНИЕ О ПОРЯДКЕ И УСЛОВИЯХ ИСПОЛНЕНИЯ В АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ ССР УГОЛОВНЫХ НАКАЗАНИЙ, НЕ СВЯЗАННЫХ С МЕРАМИ ИСПРАВИТЕЛЬНО-ТРУДОВОГО ВОЗДЕЙСТВИЯ НА ОСУЖДЕННЫХ

Глава I

ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 1. **Законодательство об исполнении наказаний, не связанных с мерами исправительно-трудового воздействия на осужденных**

В соответствии с Основами исправительно-трудового законодательства Союза ССР и союзных республик порядок и условия исполнения уго-

ловных наказаний, не связанных с мерами исправительно-трудового воздействия на осужденных, определяются законодательством Союза ССР и законодательством Азербайджанской ССР.

Настоящим Положением определяются порядок и условия исполнения наказаний в виде лишения права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью, увольнения от должности, штрафа, общественного порицания, конфискации имущества, лишения воинского или специального звания, лишения родительских прав.

Статья 2. **Основание исполнения наказания**

Основанием исполнения наказаний, перечисленных в статье 1 настоящего Положения, является приговор суда, вступивший в законную силу.

Статья 3. **Правовое положение осужденных**

Лица, осужденные к наказаниям, перечисленным в статье 1 настоящего Положения, несут обязанности и пользуются правами, установленными законодательством для граждан СССР, с ограничениями, предусмотренными законодательством для осужденных, а также вытекающими из приговора суда и установленного законом порядка исполнения наказания данного вида.

В соответствии со статьей 3 Положения о порядке и условиях исполнения уголовных наказаний, не связанных с мерами исправительно-трудового воздействия на осужденных, утвержденного Указом Президиума Верховного Совета СССР от 15 марта 1983 года, правовое положение иностранных граждан в СССР и лиц без гражданства, осужденных к наказаниям, перечисленным в статье 1 настоящего Положения, определяется законодательством Союза ССР, устанавливающим права и обязанности этих лиц во время их нахождения в СССР, с ограничениями, предусмотренными законодательством для осужденных, а также вытекающими из приговора суда и установленного законом порядка исполнения наказания данного вида.

Статья 4. **Прокурорский надзор за исполнением наказания**

Надзор за соблюдением законов при исполнении наказаний, перечисленных в статье 1 настоящего Положения, осуществляется Генеральным прокурором СССР и подчиненными ему Прокурором Азербайджанской ССР и нижестоящими прокурорами в соответствии с Законом СССР «О прокуратуре СССР».

Глава II

ПОРЯДОК И УСЛОВИЯ ИСПОЛНЕНИЯ НАКАЗАНИЯ В ВИДЕ ЛИШЕНИЯ ПРАВА ЗАНИМАТЬ ОПРЕДЕЛЕННЫЕ ДОЛЖНОСТИ ИЛИ ЗАНИМАТЬСЯ ОПРЕДЕЛЕННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ

Статья 5. **Обращение к исполнению приговора о лишении права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью**

При назначении лишения права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью в качестве основного наказания либо в качестве дополнительного к наказанию, не связанному с лишением свободы, а также в отношении лица, осужденного условно либо с отсрочкой исполнения приговора, если в этом случае исполнение дополнительного наказания не отсрочено, копия приговора, вступившего в законную силу, направляется судом администрации предприятия, учреждения, организации по месту работы осужденного для исполнения, а

также органу внутренних дел по месту жительства осужденного для осуществления контроля за исполнением указанной меры наказания в соответствии со статьей 8 настоящего Положения.

При назначении лишения права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью в качестве дополнительного наказания к лишению свободы администрация исправительно-трудового учреждения по отбытии основного наказания либо в случае условно-досрочного освобождения осужденного или замены наказания более мягким направляет копию приговора органу внутренних дел по месту жительства осужденного.

Если лишение права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью назначено в качестве дополнительного наказания лицу, условно осужденному к лишению свободы с обязательным привлечением к труду или условно освобожденному из мест лишения свободы с обязательным привлечением к труду, орган, ведающий исполнением приговора, по окончании срока обязательного привлечения к труду направляет копию приговора органу внутренних дел по месту жительства осужденного, когда указанное наказание не исполнено.

Статья 6. **Обязанности администрации предприятий, учреждений и организаций по исполнению приговоров о лишении права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью**

Администрация предприятия, учреждения, организации по месту работы осужденного не позднее следующего дня после получения копии приговора прекращает в порядке, предусмотренном законодательством о труде, трудовой договор с осужденным, занимающим должность или занимающимся деятельностью, права на которые он лишен, и вносит в трудовую книжку осужденного в строгом соответствии с приговором суда запись о том, на каком основании, на какой срок и какие должности он лишен права занимать или какого рода деятельностью лишен права заниматься. Об этом немедленно сообщается суду, постановившему приговор, и соответствующему органу внутренних дел, осуществляющему контроль за исполнением указанной меры наказания.

При поступлении на работу лица, осужденного к лишению права занимать определенную должность или заниматься определенной деятельностью, в трудовой книжке которого отсутствует соответствующая запись, администрация предприятия, учреждения, организации по представлению органа внутренних дел, осуществляющего контроль за исполнением этой меры наказания, вносит в трудовую книжку в строгом соответствии с приговором суда запись о том, на каком основании, на какой срок и какие должности он лишен права занимать или какого рода деятельностью лишен права заниматься.

Лицу, отбывшему наказание в виде лишения права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью либо освобожденному от этого наказания в установленном законом порядке, по его просьбе взамен трудовой книжки выдается ее дубликат без внесения в него записи о наказании.

Статья 7. **Обязанности администрации исправительно-трудовых учреждений и органов внутренних дел по месту обязательного привлечения к труду условно осужденных и условно освобожденных**

Во время отбывания лишения свободы лицами, осужденными также к дополнительному наказанию в виде лишения права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью, администрация исправительно-трудового учреждения не может использовать их на работах, выполнение которых им запрещено приговором.

Исполнение дополнительного наказания в виде лишения права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью в отношении лиц, условно осужденных к лишению свободы с обязательным привлечением к труду, а также условно освобожденных из мест лишения свободы с обязательным привлечением к труду, возлагается на органы внутренних дел по месту обязательного привлечения осужденного к труду.

Статья 8. **Обязанности органа внутренних дел по контролю за исполнением приговоров о лишении права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью**

Орган внутренних дел по месту жительства осужденного:

контролирует соблюдение осужденным предусмотренного приговором суда запрета занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью;

проверяет выполнение администрацией предприятия, учреждения, организации требований, предусмотренных приговором суда о лишении осужденного права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью.

Статья 9. **Исчисление сроков исполнения наказания в виде лишения права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью**

Срок исполнения лишения права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью, назначенного в качестве основного наказания или в качестве дополнительного к наказанию, не связанному с лишением свободы, а также при условном осуждении либо отсрочке исполнения приговора лицу, осужденному к лишению свободы, если в этом случае исполнение дополнительного наказания не отсрочено, исчисляется с момента вступления приговора в законную силу.

При назначении лишения права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью в качестве дополнительного наказания к лишению свободы оно распространяется на все время нахождения осужденного в местах лишения свободы и, сверх того, на срок, установленный приговором.

При назначении дополнительного наказания в виде лишения права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью лицу, условно осужденному к лишению свободы с обязательным привлечением к труду, срок его исчисляется с момента начала обязательного срока работы на предприятиях (стройках) народного хозяйства.

Срок дополнительного наказания в виде лишения права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью в отношении лица, условно освобожденного из мест лишения свободы с обязательным привлечением к труду, исчисляется с момента начала обязательного срока работы на предприятиях (стройках) народного хозяйства.

Срок дополнительного наказания в виде лишения права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью в отношении лица, осужденного к лишению свободы, к которому применены условно-досрочное освобождение или замена наказания более мягким, исчисляется с момента освобождения из мест лишения свободы.

Статья 10. **Последствия неисполнения приговора о лишении права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью**

В случае, если лицо, осужденное к лишению права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью, поступит на работу, выполнение которой ему запрещено приговором, администрация предприятия, учреждения или организации по своей инициативе либо по представлению органа внутренних дел или прокурора прекращает трудовой договор с осужденным в порядке, предусмотренном законодательством о труде.

В случае, если осужденный к лишению права заниматься определенной деятельностью занимается таковой, орган внутренних дел принимает меры к ее прекращению.

Лицо, осужденное к лишению права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью, а также должностное лицо, виновное в неисполнении приговора суда о лишении права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью, несут ответственность, предусмотренную законом.

Глава III

ПОРЯДОК И УСЛОВИЯ ИСПОЛНЕНИЯ НАКАЗАНИЯ В ВИДЕ УВОЛЬНЕНИЯ ОТ ДОЛЖНОСТИ

Статья 11. **Обращение к исполнению приговора об увольнении от должности**

При назначении наказания в виде увольнения от должности копия приговора, вступившего в законную силу, направляется судом администрации предприятия, учреждения, организации по месту работы осужденного для исполнения.

Статья 12. **Обязанности администрации предприятий, учреждений и организаций по исполнению приговоров об увольнении от должности**

Администрация предприятия, учреждения, организации по месту работы осужденного не позднее следующего дня после получения копии приговора прекращает в порядке, предусмотренном законодательством о труде, трудовой договор с осужденным. Об этом немедленно сообщается суду, постановившему приговор.

Глава IV

ПОРЯДОК И УСЛОВИЯ ИСПОЛНЕНИЯ НАКАЗАНИЯ В ВИДЕ ШТРАФА

Статья 13. **Обращение к исполнению приговора о назначении штрафа**

Суд, постановивший приговор, предлагает осужденному добровольно внести в государственную трудовую сберегательную кассу или учреждение Государственного банка СССР сумму штрафа в месячный срок и предупреждает его, что в случае неуплаты штрафа он будет взыскан в принудительном порядке.

Уплата штрафа может быть отсрочена или рассрочена в порядке, установленном законодательством Азербайджанской ССР.

Статья 14. **Принудительное взыскание штрафа**

При неуплате осужденным штрафа в установленный срок исполнение наказания в виде штрафа производится принудительно в порядке и в сроки, устанавливаемые законодательством Азербайджанской ССР, на основании исполнительного листа, выданного судом, постановившим приговор.

Взыскание штрафа обращается на личное имущество осужденного, а также на его долю в общей собственности.

Обращение взыскания на заработную плату или иной заработок, пенсию или стипендию осужденного производится в случае отсутствия у него имущества или недостаточности этого имущества для полного взыскания штрафа.

Взыскание на имущество осужденного не обращается, если размер взыскания не превышает той доли месячной заработной платы или иного заработка, пенсии или стипендии, на которую по закону может быть обращено взыскание.

При взыскании штрафа не может быть изъято имущество, не подлежащее конфискации в соответствии с законодательством Азербайджанской ССР.

Статья 15. **Орган, исполняющий наказание в виде штрафа**

Исполнение наказания в виде штрафа в качестве основного наказания или дополнительного наказания при условном осуждении производится судебными исполнителями, состоящими при районных (городских) народных судах по месту жительства, или по месту работы осужденного, либо по месту нахождения его имущества.

Исполнение наказания в виде штрафа в качестве дополнительного наказания к лишению свободы, ссылке, высылке, а также при условном осуждении к лишению свободы с обязательным привлечением к труду производится судебными исполнителями, состоящими при районных (городских) народных судах по месту жительства, или по месту работы осужденного, либо по месту нахождения его имущества, либо по месту отбывания осужденным основного наказания.

Статья 16. **Последствия злостного уклонения от исполнения наказания в виде штрафа**

В случае злостного уклонения осужденного от уплаты штрафа, назначенного в качестве основного наказания, суд по представлению судебного исполнителя либо по своей инициативе может заменить неуплаченную сумму штрафа наказанием в виде исправительных работ без лишения свободы из расчета один месяц исправительных работ за двадцать рублей штрафа, но на срок не свыше двух лет в порядке, предусмотренном законодательством Союза ССР и Азербайджанской ССР.

Статья 17. **Окончание исполнительных действий**

Исполнительный лист с отметкой об исполнении приговора о взыскании штрафа возвращается суду, постановившему приговор.

Глава V

ПОРЯДОК И УСЛОВИЯ ИСПОЛНЕНИЯ НАКАЗАНИЯ В ВИДЕ ОБЩЕСТВЕННОГО ПОРИЦАНИЯ

Статья 18. **Исполнение судом наказания в виде общественного порицания**

Исполнение наказания в виде общественного порицания осуществляется судом, постановившим приговор, и заключается в публичном

выражении судом содержащегося в приговоре порицания виновному при оглашении приговора.

Статья 19. **Доведение до сведения общественности приговора о назначении наказания в виде общественного порицания**

Если приговором предусмотрено довести общественное порицание до сведения общественности через печать или иным способом, копия приговора по вступлении его в законную силу направляется судом администрации предприятия, учреждения, организации общественным организациям по месту работы, учебы или жительства осужденного либо органу печати, которые в месячный срок сообщают суду о принятых мерах. Приговор доводится до сведения трудового коллектива на собраниях, через многотиражную и стенную печать или иным способом.

Глава VI

ПОРЯДОК И УСЛОВИЯ ИСПОЛНЕНИЯ НАКАЗАНИЯ В ВИДЕ КОНФИСКАЦИИ ИМУЩЕСТВА

Статья 20. **Обращение к исполнению приговора о назначении конфискации имущества**

Суд, постановивший приговор, предусматривающий в качестве дополнительного наказания конфискацию имущества, по вступлении его в законную силу направляет исполнительный лист, копию описи имущества и копию приговора для исполнения судебному исполнителю, о чем извещает соответствующий финансовый орган. При отсутствии в деле описи имущества осужденного направляется справка о том, что опись имущества не производилась.

Статья 21. **Орган, исполняющий наказание в виде конфискации имущества**

Исполнение наказания в виде конфискации имущества производится судебными исполнителями, состоящими при районных (городских) народных судах по месту нахождения имущества.

Статья 22. **Имущество, подлежащее конфискации**

Конфискации подлежит имущество, являющееся личной собственностью осужденного, в том числе его доля в общей собственности, а также вклады осужденного в государственных трудовых сберегательных кассах и в учреждениях Государственного банка СССР.

Не подлежит конфискации имущество, необходимое для самого осужденного и лиц, находящихся на его иждивении. Перечень такого имущества устанавливается законодательством Азербайджанской ССР.

Споры о принадлежности имущества, подлежащего конфискации по приговору суда, разрешаются в порядке, устанавливаемом законодательством Азербайджанской ССР.

Статья 23. **Действия судебного исполнителя по исполнению приговора о конфискации имущества**

Судебный исполнитель немедленно по получении исполнительного листа проверяет наличие имущества, указанного в описи, выявляет другое имущество, подлежащее конфискации, и составляет опись этого имущества. При наличии справки о том, что опись имущества не производилась, судебный исполнитель принимает меры к выявлению имущества осужденного, подлежащего конфискации, и при его обнаружении составляет опись этого имущества.

В описи указывается полное и точное наименование каждого предмета, его отличительные признаки (в том числе вес, цвет, метраж, степень изношенности). Описанные предметы пломбируются или опечатываются, о чем в описи делается соответствующая отметка.

Опись имущества, составленная судебным исполнителем, подлежит утверждению народным судьей.

Судебный исполнитель принимает необходимые меры к сохранению имущества, подлежащего конфискации и подвергнутого описи.

Доля осужденного в общей собственности определяется по представлению судебного исполнителя районным (городским) народным судом, при котором состоит судебный исполнитель, в порядке, предусмотренном законодательством Азербайджанской ССР.

Статья 24. **Передача конфискованного имущества финансовым органам**

Передача финансовым органам конфискованного имущества осужденного производится после удовлетворения в соответствии с законодательством Союза ССР и Азербайджанской ССР всех предъявленных к нему требований. В отношении претензий, подлежащих удовлетворению за счет конфискованного имущества, государство отвечает в пределах актива.

В соответствии со статьей 22 Положения о порядке и условиях исполнения уголовных наказаний, не связанных с мерами исправительно-трудового воздействия на осужденных, утвержденного Указом Президиума Верховного Совета СССР от 15 марта 1983 года, порядок передачи конфискованного имущества финансовым органам устанавливается Министерством финансов СССР и Министерством юстиции СССР.

Статья 25. **Ответственность третьих лиц за сокрытие или присвоение имущества, подлежащего конфискации**

Предприятия, учреждения, организации и граждане, у которых окажется подлежащее конфискации имущество, обязаны сообщить об этом в суд или соответствующему финансовому органу.

За сокрытие или присвоение указанного имущества виновные в соответствии с законом привлекаются к ответственности.

Статья 26. **Конфискация имущества, выявленного после исполнения приговора**

В тех случаях, когда после исполнения приговора в части конфискации всего имущества, но до истечения установленных законом сроков исполнения обвинительного приговора обнаруживается неконфискованное имущество осужденного, приобретенное им до вынесения приговора или после этого, но на средства, подлежащие конфискации, суд решает вопрос о конфискации дополнительно обнаруженного имущества в порядке, установленном законодательством Азербайджанской ССР для разрешения вопросов, связанных с исполнением приговора.

Статья 27. **Окончание исполнительных действий**

После передачи конфискованного имущества финансовым органам исполнительный лист с отметкой об исполнении приговора о конфискации имущества возвращается суду, постановившему приговор.

Финансовые органы сообщают суду, постановившему приговор, сведения, подтверждающие исполнение приговора в части конфискации имущества.

Глава VII

ПОРЯДОК И УСЛОВИЯ ИСПОЛНЕНИЯ НАКАЗАНИЯ В ВИДЕ ЛИШЕНИЯ ВОИНСКОГО ИЛИ СПЕЦИАЛЬНОГО ЗВАНИЯ

Статья 28. **Обращение к исполнению приговора о лишении воинского или специального звания и действия органов, присвоивших эти звания**

Суд, постановивший приговор о лишении осужденного воинского или специального звания, направляет копию приговора по вступлении его в законную силу органу, присвоившему звание.

По получении копии приговора, которым осужденный лишен воинского или специального звания, орган, присвоивший это звание, вносит в установленном порядке в соответствующие документы запись о лишении осужденного звания и принимает меры к лишению его всех прав и льгот, связанных с этим званием, о чем сообщает суду.

Статья 29. **Порядок и сроки внесения представления о лишении осужденных орденов, медалей, Почетной грамоты или грамоты Президиума Верховного Совета союзной республики, почетных званий либо воинских и других званий**

Суд, вынесший приговор, которым постановлено внести представление о лишении осужденного ордена или медали, или Почетной грамоты, или грамоты Президиума Верховного Совета союзной республики, либо почетного звания, присвоенного Президиумом Верховного Совета СССР, Президиумом Верховного Совета союзной или автономной республики, либо воинского или другого звания, присвоенного Президиумом Верховного Совета СССР, Советом Министров СССР или Советом Министров союзной республики, направляет в пятидневный срок после вступления приговора в законную силу представление, копию приговора, а также награды и документы к ним в орган, который наградил осужденного орденом или медалью, или Почетной грамотой, или грамотой либо присвоил ему почетное воинское или другое звание. О принятом решении указанный орган сообщает суду, постановившему приговор.

Глава VIII

ПОРЯДОК И УСЛОВИЯ ИСПОЛНЕНИЯ НАКАЗАНИЯ В ВИДЕ ЛИШЕНИЯ РОДИТЕЛЬСКИХ ПРАВ

Статья 30. **Обращение к исполнению приговора о лишении родительских прав**

Суд, постановивший приговор о лишении родительских прав, по вступлении его в законную силу направляет копию приговора органу опеки и попечительства по месту нахождения ребенка для осуществления охраны его прав и органу записи актов гражданского состояния, в котором было зарегистрировано рождение ребенка, для внесения соответствующей записи в актовые книги.

Лицу, лишенному родительских прав, прекращается выплата назначенных детям пенсий, пособий, иных платежей, а также взысканных в его пользу алиментов. Суд, постановивший приговор о лишении родительских прав, по вступлении его в законную силу направляет его копию соответственно органу, производящему указанные выплаты, или в суд по месту вынесения решения о выплатах для обсуждения вопроса о

перечислении их в пользу детского учреждения или лица, которому передан ребенок на воспитание.

Статья 31. **Принудительное отобрание ребенка**

В случае необходимости принудительного отобрания ребенка и передачи его другим лицам суд, постановивший приговор, по вступлении его в законную силу направляет исполнительный лист и копию приговора для исполнения судебному исполнителю.

Судебный исполнитель производит исполнительные действия, связанные с отобранием ребенка и передачей его другим лицам, при обязательном участии представителя органа опеки и попечительства.

Статья 32. **Действия органов опеки и попечительства по исполнению приговора о лишении родительских прав**

Орган опеки и попечительства после получения копии приговора о лишении родительских прав при необходимости устанавливает опеку или попечительство над несовершеннолетним, о чем сообщает суду.

Секретарь Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР
Р. КАЗИЕВА.

УКАЗ ПРЕЗИДИУМА ВЕРХОВНОГО СОВЕТА АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ ССР

29 **О внесении изменений и дополнений в Уголовный кодекс Азербайджанской ССР**

В соответствии с Указом Президиума Верховного Совета СССР от 15 декабря 1983 года «О внесении изменений и дополнений в некоторые акты уголовного законодательства СССР» Президиум Верховного Совета Азербайджанской ССР **постановляет:**

Внести в Уголовный кодекс Азербайджанской ССР, утвержденный Законом Азербайджанской ССР от 8 декабря 1960 года (Ведомости Верховного Совета Азербайджанской ССР, 1960 г., № 29, ст. 143; 1965 г., № 7, ст. 57; 1967 г., № 17, ст. 185; 1972 г., № 15—16, ст. 94; 1973 г., № 13, ст. 116; 1975 г., № 7, ст. 48; 1982 г., № 24, ст. 292), следующие изменения и дополнения:

1. Часть вторую статьи 7-1 после слов «насильственные действия в отношении начальника (статья 237)» дополнить словами «нарушение уставных правил взаимоотношений между военнослужащими при отсутствии между ними отношений подчиненности при отягчающих обстоятельствах (статья 239, пункты «б» и «а»)».

2. Часть первую статьи 232 после слова «учебных» дополнить словами «или поверочных».

3. Статью 238 изложить в следующей редакции:

«Статья 238. **Оскорбление подчиненным начальника или начальником подчиненного**

Оскорбление насильственным действием подчиненным начальника, а равно начальником подчиненного, —

наказывается лишением свободы на срок от шести месяцев до пяти лет».

4. Статью 239 изложить в следующей редакции:

«Статья 239. **Нарушение уставных правил взаимоотношений между военнослужащими при отсутствии между ними отношений подчиненности**

а) Нарушение уставных правил взаимоотношений между военнослужащими при отсутствии между ними отношений подчиненности, выразившееся в нанесении побоев или ином насилии, —

наказывается лишением свободы на срок до двух лет.

б) То же деяние, совершенное в отношении нескольких лиц либо повлекшее причинение потерпевшему менее тяжкого или легкого телесного повреждения, —

наказывается лишением свободы на срок до пяти лет.

в) Деяния, предусмотренные пунктами «а» и «б» настоящей статьи, совершенные группой лиц, или с применением оружия, а равно повлекшие тяжкие последствия, —

наказываются лишением свободы на срок до двенадцати лет».

5. В статье 241:

пункт «а» после слов «свыше трех суток» дополнить словами «но не более месяца»;

пункт «б» признать утратившим силу;

пункт «в» после слов «свыше десяти суток» дополнить словами «но не более месяца, либо хотя и менее десяти суток, но более трех суток, совершенные повторно в течение года» и считать его пунктом «б»;

дополнить статью пунктом «в» следующего содержания:

«в) Деяния, предусмотренные пунктами «а» и «б» настоящей статьи, если самовольное отсутствие продолжалось свыше месяца, —

наказываются лишением свободы на срок от трех до семи лет»;

пункт «г» изложить в следующей редакции:

«г) Деяния, предусмотренные пунктами «а» и «б» настоящей статьи, совершенные в военное время, если самовольное отсутствие продолжалось свыше одних суток, —

наказываются лишением свободы на срок от пяти до десяти лет».

6. Дополнить Кодекс статьей 246-1 следующего содержания:

«Статья 246-1. **Нарушение правил обращения с оружием, а также с веществами и предметами, представляющими повышенную опасность для окружающих**

а) Нарушение правил обращения с оружием, а также боеприпасами, взрывчатыми, радиоактивными и иными веществами и предметами, представляющими повышенную опасность для окружающих, повлекшее причинение потерпевшему телесных повреждений, —

наказывается лишением свободы на срок до трех лет.

б) То же деяние, повлекшее причинение телесных повреждений нескольким лицам или смерть потерпевшего, —

наказывается лишением свободы на срок от одного года до десяти лет.

в) Деяние, предусмотренное пунктом «а» настоящей статьи, повлекшее гибель нескольких лиц либо другие тяжкие последствия, —

наказывается лишением свободы на срок от трех до пятнадцати лет».

7. Статью 250 изложить в следующей редакции:

«Статья 250. **Нарушение уставных правил караульной службы**

а) Нарушение уставных правил караульной (вахтенной) службы и изданных в развитие этих правил приказов и распоряжений, —

наказывается лишением свободы на срок до трех лет.

б) То же деяние при смягчающих обстоятельствах, —

влечет применение правил Дисциплинарного устава Вооруженных Сил СССР.

в) Деяние, предусмотренное пунктом «а» настоящей статьи, повлекшее вредные последствия, для предупреждения которых назначен данный караул (вахта), —

наказывается лишением свободы на срок от одного года до десяти лет.

г) Нарушение уставных правил патрулирования, повлекшее вредные последствия, для предупреждения которых назначен данный патруль, —

наказывается лишением свободы на срок до пяти лет.

д) Деяния, предусмотренные пунктами «а» и «г» настоящей статьи, совершенные в военное время или в боевой обстановке, —

наказываются лишением свободы на срок от двух до семи лет.

е) Деяние, предусмотренное пунктом «в» настоящей статьи, совершенное в военное время или в боевой обстановке, —

наказывается лишением свободы на срок от трех до десяти лет или смертной казнью».

8. Абзац первый пункта «а» статьи 252 изложить в следующей редакции:

«а) Нарушение правил несения боевого дежурства (боевой службы) по своевременному обнаружению и отражению внезапного нападения на Советский Союз либо по защите и обеспечению безопасности СССР».

9. Статью 255 изложить в следующей редакции:

«Статья 255. **Злоупотребление властью, превышение или бездействие власти**

а) Злоупотребление начальника или должностного лица властью или служебным положением, превышение власти или служебных полномочий, бездействие власти, если эти деяния совершались систематически либо из корыстных побуждений или иной личной заинтересованности, а равно если они причинили существенный вред, —

наказываются лишением свободы на срок до пяти лет.

б) Те же деяния, повлекшие тяжкие последствия, —

наказываются лишением свободы на срок от трех до десяти лет.

в) Деяния, предусмотренные пунктами «а» и «б» настоящей статьи, совершенные в военное время или в боевой обстановке, —

наказываются лишением свободы на срок от пяти до пятнадцати лет или смертной казнью».

10. Дополнить Кодекс статьей 255-1 следующего содержания:

«Статья 255-1. **Халатное отношение к службе**

а) Халатное отношение начальника или должностного лица к службе, причинившее существенный вред, —

наказывается лишением свободы на срок до трех лет.

б) То же деяние при смягчающих обстоятельствах, —

влечет применение правил Дисциплинарного устава Вооруженных Сил СССР.

в) Деяние, предусмотренное пунктом «а» настоящей статьи, повлекшее тяжкие последствия, —

наказывается лишением свободы на срок до семи лет.

г) Деяния, предусмотренные пунктами «а» и «в» настоящей статьи, совершенные в военное время или в боевой обстановке, —

наказываются лишением свободы на срок от трех до десяти лет».

Председатель Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР
К. ХАЛИЛОВ.

Секретарь Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР
Р. КАЗИЕВА.

г. Баку, 1 февраля 1984 г.
№ 1619—X.

УКАЗ ПРЕЗИДИУМА ВЕРХОВНОГО СОВЕТА АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ ССР

30 О внесении изменений в Уголовный кодекс Азербайджанской ССР и Уголовно-процессуальный кодекс Азербайджанской ССР

В соответствии с Указом Президиума Верховного Совета СССР от 15 марта 1983 года «Об утверждении Положения о порядке и условиях исполнения уголовных наказаний, не связанных с мерами исправительно-трудового воздействия на осужденных» Президиум Верховного Совета Азербайджанской ССР **постановляет:**

I. Внести в Уголовный кодекс Азербайджанской ССР следующие изменения:

1. Часть вторую статьи 33 изложить в следующей редакции:

«При осуждении за тяжкое преступление лица, награжденного орденом или медалью, или Почетной грамотой, или грамотой Президиума Верховного Совета союзной республики либо имеющего почетное звание, присвоенное Президиумом Верховного Совета СССР, Президиумом Верховного Совета союзной или автономной республики, либо воинское или другое звание, присвоенное Президиумом Верховного Совета СССР, Советом Министров СССР или Советом Министров союзной республики, суд при вынесении приговора решает вопрос о целесообразности внесения представления в орган, который наградил осужденного орденом или медалью, или Почетной грамотой, или грамотой либо присвоил ему звание, о лишении осужденного ордена или медали, или Почетной грамоты, или грамоты либо почетного, воинского или другого звания».

2. В статье 185:

а) заголовок изложить в следующей редакции:

«Статья 185. **Побег из места лишения свободы или из-под стражи»**

б) в части первой слова «Побег из места заключения» заменить словами «Побег из места лишения свободы».

3. В части второй статьи 187 слова «185 (побег из места заключения или из-под стражи)» заменить словами «185 (побег из места лишения свободы или из-под стражи)».

II. Внести в Уголовно-процессуальный кодекс Азербайджанской ССР следующие изменения:

1. В части седьмой статьи 335 слова «о лишении осужденного воинского или специального звания, ордена, медали или почетного звания»

заменить словами «о лишении осужденного ордена, медали, Почетной грамоты, или Грамоты Президиума Верховного Совета союзной республики, почетного звания либо воинского или другого звания».

2. В части третьей статьи 371 и в части пятой статьи 434 слова «места заключения» и «мест заключения» заменить словами «места лишения свободы» и «мест лишения свободы».

Председатель Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР
К. ХАЛИЛОВ.

Секретарь Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР
Р. КАЗИЕВА.

г. Баку, 1 февраля 1984 г.
№ 1620—X.

УКАЗ ПРЕЗИДИУМА ВЕРХОВНОГО СОВЕТА АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ ССР

31 О внесении изменений и дополнений в Закон Азербайджанской ССР «Об охране природы Азербайджанской ССР»

Президиум Верховного Совета Азербайджанской ССР **постановляет:**

В связи с подготовкой Свода законов Азербайджанской ССР и в целях приведения в соответствие с Конституцией СССР и Конституцией Азербайджанской ССР внести в Закон Азербайджанской ССР от 15 июня 1959 г. «Об охране природы Азербайджанской ССР» (Ведомости Верховного Совета Азербайджанской ССР, 1959 г., № 7, ст. 103; 1969 г., № 15, ст. 133) следующие изменения и дополнения:

I. Преамбулу и статьи 1, 2, 3, 6, 8, 9 и 11 Закона изложить в следующей редакции:

«Охрана природы и рациональное использование природных ресурсов являются задачами большого государственного значения. Дальнейшее развитие народного хозяйства, удовлетворение растущих материальных, культурных и эстетических потребностей населения, создание наилучших условий для жизни, труда и отдыха требуют планомерного и бережного использования природных богатств.

Конституция СССР и Конституция Азербайджанской ССР предусматривают, что в интересах настоящего и будущих поколений принимаются необходимые меры для охраны и научно обоснованного, рационального использования земли и ее недр, водных ресурсов, растительного и животного мира, для сохранения в чистоте воздуха и воды, обеспечения воспроизводства природных богатств и улучшения окружающей человека среды.

Советское законодательство призвано активно способствовать охране природы, рациональному использованию, восстановлению и приумножению природных ресурсов.

Статья 1. **Объекты природы, подлежащие охране и регулированию использования**

Государственной охране и регулированию использования в Азербайджанской ССР подлежат:

1) земля, ее недра, атмосферный воздух, воды, леса и иные древесно-кустарниковые насаждения, другие дикорастущие растения и образуемые ими природные растительные сообщества;

2) животный мир;

3) территории, на которых находятся особо важные в культурном или научном отношении природные комплексы, редкие виды животных и растений;

4) отдельные уголки природы, места и ландшафты, характерные для республики, выделяющиеся особой красотой и представляющие интерес в природном, культурном или эстетическом отношении, имеющие познавательное значение;

5) курортные местности и другие места, используемые для отдыха и укрепления здоровья населения;

6) места, связанные с историческими событиями.

Статья 2. **Особо охраняемые природные территории**

С целью сохранения в естественном состоянии типичных или уникальных для данной ландшафтной зоны территорий (природных комплексов) со всей совокупностью их компонентов, изучения в них естественного течения природных процессов и явлений и разработки научных основ охраны природы образуются государственные заповедники. Участки земли, ее недр и водного пространства, предоставленные в установленном порядке в бессрочное пользование государственным заповедникам, со всеми находящимися в их пределах природными объектами изымаются из хозяйственной эксплуатации. Хозяйственная деятельность в государственных заповедниках, не связанная с их назначением, нарушающая природные комплексы и угрожающая состоянию природных объектов, запрещается. Посещение государственных заповедников посторонними лицами может быть ограничено.

Для сохранения, воспроизводства и восстановления отдельных или нескольких компонентов природы и поддержания общего экологического баланса образуются государственные заказники. В государственных заказниках запрещается использование тех объектов, для охраны которых заказник создан.

Охрана природы может осуществляться также путем создания государственных природных национальных парков и государственных памятников природы.

Государственные природные национальные парки образуются для сохранения природных комплексов, имеющих особую экологическую, историческую и эстетическую ценность в силу благоприятного сочетания естественных и культурных ландшафтов, и использования их в рекреационных, просветительных, научных и культурных целях. В Государственных природных национальных парках проводятся мероприятия, необходимые для сохранения или восстановления природных комплексов и объектов. На территориях (акваториях), переданных в пользование государственных природных национальных парков, хозяйственная деятельность, не связанная с их назначением, запрещается. Режим территории государственных природных национальных парков, расположенной на землях других землепользователей, определяется при образовании государственных природных национальных парков в соответствии с их задачами.

Государственными памятниками природы объявляются уникальные или типичные, ценные в научном, культурно-познавательном и оздоровительном отношении природные объекты, представляющие собой не-

большие урочища (рощи, озера, участки долин и побережий, достопримечательные горы) и отдельные объекты (редкие и опорные геологические обнажения, эталонные участки месторождений полезных ископаемых, водопады, пещеры, минеральные источники, живописные скалы, метеоритные кратеры, отдельные редкие или исторически ценные деревья и т. п.), а также природные объекты искусственного происхождения (старинные аллеи и парки, участки заброшенных каналов, карьеры, пруды и т. п.), не признанные памятниками истории и культуры или не входящие в состав единых природно-исторических памятников. Основной задачей объявления природных объектов государственными памятниками природы является сохранение их в естественном состоянии для научных, культурно-просветительных и эстетических целей. На территории расположения государственных памятников природы запрещается всякая деятельность, угрожающая их сохранности.

Статья 3. **Запрещение деятельности, ухудшающей состояние охраняемых объектов природы**

Запрещается:

1) самовольно изменять или ухудшать состояние и характер охраняемой местности — рубить деревья, производить строительные, земляные и иные хозяйственные работы, охотиться, ловить зверей, птиц, рыбу или иными способами уничтожать животный мир и растительность, разбивать лагеря в местах, специально для этого не выделенных;

2) портить, уничтожать, загрязнять, самовольно перемещать или каким-либо иным способом изменять памятники природы, их комплексы и другие охраняемые объекты природы или изменять характер окружающей их среды;

3) нарушать установленный режим заповедников и заказников, национальных парков и парков природы;

4) охотиться и ловить рыбу с нарушением установленных правил охоты и рыболовства;

5) заниматься хозяйственной или иной деятельностью, которая приводит к повреждению, уничтожению, загрязнению, засорению или нерациональному использованию природных богатств».

«Статья 6. **Учет природных богатств и планирование их использования**

Учет природных богатств республики возлагается на министерства, государственные комитеты, ведомства и местные Советы народных депутатов.

Государственный учет природных богатств осуществляется в порядке, определяемом Советом Министров СССР.

Планирование мероприятий по охране природы и рациональному, комплексному использованию ее ресурсов возлагается на Госплан Азербайджанской ССР.

Планирующие, проектные и хозяйственные органы при разработке планов экономического и социального развития и проектировании обязаны:

исходить из необходимости комплексного использования природных ресурсов с тем, чтобы эксплуатация одних видов природных богатств не наносила ущерба другим;

при использовании восполнимых природных ресурсов предусматривать возобновление этих ресурсов на основе расширенного воспроизводства;

ежегодно предусматривать и выделять ассигнования и другие материальные средства для работ по охране и воспроизводству природных богатств;

при проектировании и осуществлении промышленного, транспортного, коммунального, жилищного и других видов строительства обеспечивать максимальное сохранение ценных природных объектов».

«Статья 8. **Пропаганда идей охраны природы**

Культурно-просветительные учреждения и организации, газеты, журналы, издательства, радио, телевидение, кино, научно-технические и другие добровольные общества должны прививать советским людям любовь к природе, повышать и развивать их культурные и эстетические запросы, широко пропагандировать конституционные требования всенародной охраны природы, непрерывного улучшения условий жизни, состояния здоровья людей и оздоровления окружающей среды, добиваться всемерной активизации участия населения в природоохранительной работе.

Статья 9. **Ответственность за нарушение законодательства об охране природы**

Нарушение должностными лицами и гражданами настоящего Закона рассматривается как нарушение статей 59 и 65 Конституции Азербайджанской ССР, обязывающих беречь и укреплять социалистическую собственность, беречь природу и охранять ее богатства.

За неправомерное использование, уничтожение или порчу природных богатств, загрязнение атмосферного воздуха, воды и почвы руководители предприятий, учреждений, организаций и другие должностные лица привлекаются к ответственности в установленном законом порядке.

Должностные лица и граждане, виновные в нарушении законодательства об охране природы, несут уголовную, административную или иную ответственность в соответствии с законодательством Союза ССР и Азербайджанской ССР».

«Статья 11. **Разработка и осуществление мероприятий по охране природы**

Разработка и осуществление необходимых мероприятий по охране природы, вытекающих из настоящего Закона, возлагается на Совет Министров Азербайджанской ССР».

II. Заголовки статей 7 и 8-1 изложить в следующей редакции:

«Статья 7. **Научная разработка вопросов охраны и рационального использования природных богатств»**

«Статья 8-1. **Участие общественности в охране природы»**

III. В абзаце третьем статьи 8-1 слова: «министерства и ведомства» заменить словами «министерства, государственные комитеты и ведомства».

Дополнить статью 8-1 шестым абзацем следующего содержания:

«Государственные органы Азербайджанской ССР обязаны учитывать предложения общественных организаций и граждан при осуществлении мероприятий по охране природы».

IV. Статьи 4 и 5 исключить из Закона Азербайджанской ССР «Об охране природы Азербайджанской ССР».

Председатель Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР
К. ХАЛИЛОВ.

Секретарь Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР
Р. КАЗИЕВА.

г. Баку, 10 февраля 1984 г.
№ 1624—X.

РАЗДЕЛ ВТОРОЙ

УКАЗ ПРЕЗИДИУМА ВЕРХОВНОГО СОВЕТА АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ ССР

32 **О награждении тов. Зульфугарова А. А. Почетной грамотой Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР**

За многолетнюю активную работу в правоохранительных органах республики и в связи с шестидесятилетием со дня рождения наградить первого заместителя министра юстиции Азербайджанской ССР тов. **Зульфугарова** Арзумана Ахмед оглы **Почетной грамотой Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР.**

Председатель Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР
К. ХАЛИЛОВ.

Секретарь Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР
Р. КАЗИЕВА.

г. Баку, 3 февраля 1984 г.
№ 1621—X.

УКАЗ ПРЕЗИДИУМА ВЕРХОВНОГО СОВЕТА АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ ССР

33 **О награждении тов. Салимова Н. Э. Почетной грамотой Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР**

За многолетнюю плодотворную работу в системе транспортного строительства и в связи с пятидесятилетием со дня рождения наградить начальника управления Главдорстроя Министерства транспортного строительства СССР тов. **Салимова** Надыра Эйбат оглы **Почетной грамотой Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР.**

Председатель Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР
К. ХАЛИЛОВ.

Секретарь Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР
Р. КАЗИЕВА.

г. Баку, 6 февраля 1984 г.
№ 1622—X.

УКАЗ ПРЕЗИДИУМА ВЕРХОВНОГО СОВЕТА АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ ССР

34 **О награждении тов. Шарифовой Ф. А. Почетной грамотой Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР**

За заслуги в развитии азербайджанского театрального искусства и в связи с шестидесятилетием со дня рождения наградить народную артистку Азербайджанской ССР **Шарифову** Франгиз Аббас Мирза кызы **Почетной грамотой Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР.**

Председатель Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР
К. ХАЛИЛОВ.

Секретарь Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР
Р. КАЗИЕВА.

г. Баку, 6 февраля 1984 г.
№ 1623—X.

УКАЗ ПРЕЗИДИУМА ВЕРХОВНОГО СОВЕТА АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ ССР

35 **О награждении тов. Рзаева С. А. Почетной грамотой Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР**

За активную работу в органах материально-технического обеспечения народного хозяйства республики и в связи с пятидесятилетием со дня рождения наградить первого заместителя председателя Государственного комитета Азербайджанской ССР по материально-техническому снабжению тов. **Рзаева** Сабира Алекпер оглы **Почетной грамотой Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР.**

Председатель Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР
К. ХАЛИЛОВ.

Секретарь Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР
Р. КАЗИЕВА.

г. Баку, 16 февраля 1984 г.
№ 1625—X.

УКАЗ ПРЕЗИДИУМА ВЕРХОВНОГО СОВЕТА АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ ССР

36 **О награждении тов. Фарзалиева Ш. Х. Почетной грамотой Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР**

За многолетнюю плодотворную работу в печати и в связи с пятидесятилетием со дня рождения наградить главного редактора журнала

«Кирпи» **Фарзалиева** Шамиля Хуршуд оглы **Почетной грамотой Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР.**

Председатель Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР
К. ХАЛИЛОВ.

Секретарь Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР
Р. КАЗИЕВА.

г. Баку, 17 февраля 1984 г.
№ 1626—X.

УКАЗ ПРЕЗИДИУМА ВЕРХОВНОГО СОВЕТА АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ ССР

37 **О награждении тов. Карягды Дж. М. Почетной грамотой Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР**

За заслуги в развитии азербайджанского изобразительного искусства и в связи с семидесятилетием со дня рождения наградить народного художника Азербайджанской ССР **Карягды** Джалала Магеррам оглы **Почетной грамотой Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР.**

Председатель Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР
К. ХАЛИЛОВ.

Секретарь Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР
Р. КАЗИЕВА.

г. Баку, 21 февраля 1984 г.
№ 1627—X.

УКАЗ ПРЕЗИДИУМА ВЕРХОВНОГО СОВЕТА АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ ССР

38 **О награждении тов. Кудашкина Ф. Д. Почетной грамотой Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР**

За многолетнюю активную работу в органах государственной безопасности и в связи с шестидесятилетием со дня рождения наградить первого заместителя председателя Комитета госбезопасности Азербайджанской ССР тов. **Кудашкина** Федора Давыдовича **Почетной грамотой Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР.**

Председатель Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР
К. ХАЛИЛОВ.

Секретарь Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР
Р. КАЗИЕВА.

г. Баку, 24 февраля 1984 г.
№ 1628—X.

УКАЗ ПРЕЗИДИУМА ВЕРХОВНОГО СОВЕТА АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ ССР

39 **О награждении тов. Кафаровой Э. М. Почетной грамотой Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР**

За активную работу в партийных и хозяйственных органах республики и в связи с пятидесятилетием со дня рождения наградить министра иностранных дел Азербайджанской ССР тов. **Кафарову Эльмиру Миканл кызы Почетной грамотой Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР.**

Председатель Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР
К. ХАЛИЛОВ.
Секретарь Президиума Верховного Совета Азербайджанской ССР
Р. КАЗИЕВА.

г. Баку, 29 февраля 1984 г.
№ 1629—X.

Азәрбајҹан ССР Али Советинин Азәрбајҹан вә рус дилләриндә ајда ики дәфә чыхан нәшри

Азәрбајҹан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин
Нәшр вә тәрчүмә шө'бәси:
370152, Бакы, Нариманов проспекти, 1. Телефон 39-85-91.

Кағыз форматы 70X108 1/16. 0,75 физики чап вәрәги, 1,05 шәрти чап вәрәги.
Сифариш 1728. Гиймати 20 гәп. Тираж 12.250

Бакы, «Коммунист» нашрижатынын мәтбәәси.

9 — P. P.

Индекс 76808

260

На азербайджанском и русском языках